

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Предлог Преговарачке позиције Републике Србије за Међувладину конференцију о приступању Републике Србије Европској унији за поглавље 24 – „Правда, слобода и безбедност“

- Београд, 2016. године –

РС

ПГ 24 Правда, слобода, безбедност

I УВОД У ПРЕГОВАРАЧКУ ПОЗИЦИЈУ

Република Србија прихвата правне тековине ЕУ у поглављу 24 - Правда, слобода, безбедност и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 01. јануар 2016. године.

Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након подношења ове преговарачке позиције, до ступања у чланство у ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у овом поглављу. Република Србија не очекује да ће даном ступања у чланство у ЕУ истовремено ући и у Шенгенски простор, односно да ће чланством у ЕУ бити прикључена на систем "СИС II". Кроз усвајање и имплементацију националног шенгенског акционог плана, биће пројектован и временски период за приступање шенгенском простору.

Република Србија препознаје да је ЕУ чврсто опредељена да поштује принцип неутралности у погледу статуса Косова*¹, и у билатералним контактима и у дијалогу о нормализацији односа између Београда и Приштине.

Ипак, Србија препознаје да Извештај са скрининга садржи неколико препорука у области миграција, спољних граница и Шенгена, правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима, полицијске сарадње и борбе против организованог криминала везано за даљу нормализацију односа са Косовом* и препознаје да су та питања делови правних тековина ЕУ у Поглављу 24.

Србија остаје потпуно опредељена за даљу нормализацију односа са Косовом* и спровођење свих споразума постигнутих у оквиру дијалога, нарочито споразума о ИВМ, укључујући и сарадњу са EULEX-ом, по потреби.

II ЗАКОНОДАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

1. Миграције

Област миграција у Србији регулисана је Законом о странцима ("Сл.гласник РС", број 97/08.), Законом о заштити државне границе ("Сл.гласник РС", бр 97/08), Законом о управљању миграцијама ("Сл.гласник РС", број 107/2012) и Законом о запошљавању странаца ("Сл.гласник РС" бр. 128/2014), Законом о потврђивању Споразума између

¹ Овај назив је без прејудуцирања статуса и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о декларацији о независности Косова.

Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве ("Сл.гласник РС- Међународни уговори,, бр.103/2007), као и Законима о потврђивању билатералних Споразума о реадмисији. Стратегије Републике Србије којима се формира политика у области миграција укључују: Стратегија управљања миграцијама ("Сл.гласник РС", број 59/09), Стратегија за интегрисано управљање границом у Републици Србији ("Сл. гласник РС", бр. 111/2012), Стратегија за реинтеграцију повратника по основу спровођења Споразума о реадмисији ("Сл.гласник РС", бр. 15/09), заједно са пратећим акционим плановима.

Република Србија је делимично ускладила законски оквир о спајању породице, статусу држављана трећих земаља са сталним боравком и држављана трећих држава који су научни радници и студенти са Директивама које покривају ове области, док одредбе Директиве ЕУ о плавој карти и Директиве о јединственој дозволи за боравак и рад нису хармонизоване са домаћим законодавством.

У области ирегуларних миграција Република Србија **је делимично усклађена са одредбама Директиве 2002/90/ЕЗ** са којом је дефинисано помагање неовлашћеног уласка, транзита и боравак, Директиве Савета 2004/81/ЕЗ о боравишним дозволама за држављане трећих земаља који су жртве трговине људима, Директиве Савета 2004/82/ЕЗ о обавезама превозника да размењују информације о путницима и са Директивом Савета 2008/115/ЕЗ о заједничким стандардима и процедурама за враћање држављана трећих земаља који незаконито бораве.

Кривични законик **делимично је усклађен са Оквирном Одлуком 2002/946/ПУП** о јачању казненог оквира у циљу спречавања омогућавања неовлашћеног уласка, транзита и боравак.

Република Србија је **делимично ускладила своје законодавство са одредбама Директиве 2009/52/ЕЗ** којом се обезбеђују минимални стандарди за санкције и мере против послодаваца који запошљавају држављане трећих држава који незаконито бораве у Републици Србији. У законодавству не постоји одредба која се односи на послодавце који запошљавају незаконите мигранте али су у Закону о раду садржане опште одредбе којима се кажњава незаконито запошљавање.

Нови Закон о запошљавању странаца делимично је усклађен са Директивом 2009/52/ЕЗ. Закон предвиђа прекршајне одговорности послодаваца који запошљавају странца супротно одредбама Закона, односно странца коме није одобрен привремени боравак или стални боравак (ирегуларни мигрант). Закон о запошљавању странаца прописује инспекцијски надзор испуњености услова запошљавања странаца који врши инспекција рада. Осим тога, поред новчане казне, заштитна мера забране обављања пословних

активности таквог послодавца за одређени временски период у случају запошљавања ирегуларног мигранта је такође прописано. Закон о запошљавању странаца не предвиђа кривичну одговорност послодавца у случају запошљавања ирегуларних миграната.

Споразуми о реадмисији регулишу поступак враћања лица која незаконито бораве на територији друге државе и сви Споразуми које је Република Србија закључила у потпуности су усклађени са стандардима ЕУ из ове области. Када се ради о спровођењу Споразума о реадмисији са ЕУ до сада је закључено 19 имплементационих Протокола и то са следећим земљама: Италија, Словенија, Француска, Мађарска, Велика Британија, Аустрија, Малта, Словачка, Немачка, Румунија, Бугарска, Естонија, Чешка, земаља Бенелукса, Кипар, Грчка, Шведска, Португал и Шпанија.

Билатерални споразуми о реадмисији су потписани са следећих 13 земаља: Босна и Херцеговина, Данска, Канада, Норвешка, Хрватска, Швајцарска, Македонија, Молдавија, Албанија, Црна Гора, Руска Федерација, Португал, Краљевина Шпанија.

Институционални оквир у области праћења миграција у Србији састоји се од свих релевантних институција укључених у систем миграција, а то су пре свега: Министарство унутрашњих послова, Комесаријат за избеглице и миграције, Министарство спољних послова, Министарство правде и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије. Осим тога, цивилно друштво и међународне организације су такође актери укључени у област управљања миграцијама.

Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, као централни орган (контакт тачка) у области управљања миграцијама је успоставио систем за прикупљање података и информација о миграционим токовима и припрему националног миграционог профила. Систем треба даље развијати и побољшати како би се **статистика ускладила са захтевима Уредбе 862/2007/ЕС**. Према Закону о управљању миграцијама, локални савети за миграције су успостављени у 128 јединица локалне самоуправе и састављени су од представника различитих институција на локалном нивоу од значаја за остваривање права миграната, са циљем координације активности: локалних управа, полицијских управа, служба за запошљавање, школских управа, локалног повереника, домова здравља, центра за социјални рад, Црвеног крста и организација цивилног друштва.

Министарство унутрашњих послова, Управе граничне полиције, Одељење за странце, које броји 70 полицијских службеника, одговорно је, на централном нивоу, за област легалних миграција, тачније унапређење и координацију активности у области кретања и боравка страних држављана и задужено је за спровођење планираних мера које се односе на усклађивање законодавства у овој области. Овим пословима се на локалном нивоу баве организационе јединице у Подручним полицијским управама. Број полицијских

службеника који у полицијским управама обављају послове који се односе на странце је око 300.

У оквиру Одељења за странце функционише Прихватилиште за странце у Падинској Скели у којем су смештени странци који се не могу одмах принудно удаљити и странци чији идентитет није утврђен, или немају путну исправу у свом поседу. Капацитет Прихватилишта за странце је 144 места и у њему је запослено 35 полицијских службеника. За потребе смештаја ирегуларних миграната посебно имајући у виду потребу смештаја породица са малолетним лицима и других угрожених група, реновиране су 2 собе за смештај мајки са децом (8 особа) у јуну 2015. године.

У оквиру Управе граничне полиције, Одељење за сузбијање прекограничног криминала, ирегуларних миграција и трговине људима покрива област ирегуларних миграција. Одељење броји 35 полицијских службеника. На регионалном нивоу овим пословима се баве одсеци који функционишу у оквиру Регионалних центара Управе граничне полиције и организационе јединице у оквиру Подручних полицијских управа.

У оквиру Управе криминалистичке полиције, Службе за борбу против организованог криминала, борбом против кријумчарења миграната бави се, Одсек за сузбијање трговине људима и кријумчарења људи који функционише у Одељењу за општи организовани криминал. Одсек броји 9 полицијских службеника.

Примарно надлежан орган за закључивање и спровођење Споразума о реадмисији у Р Србији је Управа за управне послове, Одсек за спровођење Споразума о реадмисији која функционише на централизованом нивоу и броји 20 полицијских службеника. Управа граничне полиције има делегирану надлежност када се ради о спровођењу убрзаног поступка и секундарну надлежност када се ради о питањима странаца и поступању на државној граници у пословима реадмисије, а када се ради о поступку транзита остварена је и хоризонтална и вертикална комуникација и са другим организационим јединицама министарства.

Мрежа дипломатско-конзуларних представништва у оквиру Министарства спољних послова надлежна је за издавање путног документа за повратак лица и вршење разговора са лицем које је предмет реадмисије.

Комесаријат за избеглице и миграције је орган надлежан за управљање миграцијама и носилац Стратегије за реинтеграцију повратника по основу Споразума о реадмисији.

2. Азил

Подручје азила у Републици Србији регулисано је Законом о азилу ("Сл. гласник РС" бр. 109/2007), Законом о општем управном поступку ("Службени гласник СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Сл. гласник РС", бр. 30/2010), Законом о странцима ("Сл. гласник РС" бр. 97/08) и Законом о управним споровима ("Сл. гласник РС" бр. 111/09). По основу Закона о азилу, усвојено је 6 подзаконских аката. Закон о азилу Републике Србије регулише принципе и услове за стицање и престанак азила, смештај азиланата у току поступка, статус, права и обавезе азиланата и лица којима је одобрен азил.

Закон о азилу делимично је усклађен са Директивама 2003/86/ЕЗ, 2013/32/ЕУ, 2001/55/ЕЗ, 2011/95/ЕУ и 2013/33/ЕУ у делу који се односи на постојање одређеног органа надлежног за спровођење поступка азила; такође сваки странац може да поднесе захтев за азил и борави на територији Србије током трајања поступка, са издатом личном картом; тражиоци азила имају право на тумача и бесплатну правну помоћ у току целог поступка; малолетницима без пратње и особама са посебним потребама обезбеђује се старалац током целог поступка; интервју (и писани извјештај о томе) је обавезан део поступка; одлука се доноси у писаној форми; постоји право жалбе, као и могућност да се тражи (и добије) судска заштита; такође, постоји могућност подношења накнадног захтева; са Директивама су усклађене и обавезе тражилаца азила. УНХЦР-у је дата могућност да надгледа цео поступак и узме активно учешће; концепти сигурне земље порекла и сигурне треће земље се спроводе. Постоје и азил и супсидијарна заштита.

Све одредбе које се односе на прогон, престанак и искључење се спроводе, као и одредбе које се тичу смештаја, одржавања јединства породице, информација и интеграције; принцип забране враћања у потпуности имплементиран, као и дозвола за боравак, слобода кретања и издавање докумената (личних карата и путних исправа); постоји приступ запошљавању, образовању, социјалној заштити и здравственој заштити; посебна пажња посвећена је малолетницима без пратње.

Материјални услови прихвата су на располагању азилантима, укључујући и становање, одећу, храну и финансијску помоћ, медицински скрининг је обавезан за све азиланте смештене у прихватним центрима;

Постоје посебне одредбе које се тичу угрожених лица, укључујући малолетна лица, без пратње, особе са инвалидитетом, труднице, самохране родитељи, жртве тортуре, силовања или другим тешких облика психолошког, физичког или сексуалног насиља. Именовање правног заступника за малолетника без пратње је обавезно.

У овом тренутку, **Србија није у позицији да спроводи Уредбу (ЕЗ) бр. 2725/2000 и Уредбу Савета (ЕЗ) бр. 407/2002** о успостављању система „Eurodac“ за упоређивање отисака прстију, **нити да спроводи Уредбу Савета (ЕЗ) бр. 343/2003** којом се утврђују критеријуми и механизми за одређивање државе чланице одговорне за разматрање захтева за азил који подноси држављанин треће земље у једној од држава чланица („Даблинска“ Уредба).

Канцеларија за азил (Министарство унутрашњих послова, Управа граничне полиције) је задужена за спровођење првостепеног поступка азила. Канцеларија за азил је проширена за 23 места, и сада у Канцеларији има укупно 29 запослених. Од наведених 29 радних места, 4 места су преводиоци и 19 службеници на пословима спровођења поступка по поднетом захтеву за азил.

Комисија за азил Републике Србије је независно другостепено тело Владе Републике Србије, које чине председник и осам чланова, представници Министарства здравља, Комесаријата за избеглице и миграције, Министарства унутрашњих послова, Министарства спољних послова, Министарства правде, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и два представника цивилног сектора. Против другостепених одлука Комисије за азил, предвиђена је могућност покретања управног спора подношењем тужбе Управном суду Републике Србије.

Комесаријат за избеглице и миграције обезбеђује смештај и основне услове за живот тражиоцима азила у Центрима за азил, као и интеграцију лица којима је азил одобрен. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања брине о лицима са посебним потребама кроз центре за социјални рад и пружа помоћ лицима која траже азил и лицима којима је азил одобрен.

Министарство здравља је задужено за медицинске прегледе лица које траже азил по пријему у центар за азил, и путем здравствених центара пружа медицинску негу и помоћ тражиоцима азила и особама којима је азил одобрен.

Поред државних органа, и невладине организације и УНХЦР су такође укључени у национални систем за азил. Они се баве заштитом права тражилаца азила и пружају психолошку помоћ, док УНХЦР, у складу са својим мандатом, прати спровођење Конвенције о статусу избеглица из 1951. године и пратећег Протокола из 1967. године, будући да је Република Србија потписница поменуте Конвенције.

Република Србија је основала 5 Центара за азил, отвореног типа са укупним капацитетом од 810 места. Кроз ИПА 2014 фондове обезбеђена су средства за изградњу још једног центра.

Током друге половине 2015. године, Република Србија је суочена са масовним приливом миграната који прелазе преко њене територије. У циљу омогућавања адекватних услова за њихово регистровање и пријем, смештајни капацитети су основани у складу са Планом реаговања у случају повећаног прилива миграната који је Влада Републике Србије усвојила 4. септембра 2015. године, са циљем да, у зависности од потреба и услова на терену, капацитети буду повећани у три фазе. Прва фаза ће омогућити повећање постојећих капацитета за 150%, друга фаза повећање до 300%, док се трећа фаза односи на потпуно непредвидиве ситуације.

У складу са планираним активностима смештајни капацитети редовних азил центара су подигнути на 1010 лица и одређено је додатних 13 локација у циљу формирања додатних пријемних објеката. На располагању су укупни капацитети од 6000 места, који одговарају различитим наменама (за краткорочни, средњорочни и дугорочни смештај) и која имају различит стандард смештаја, а услови смештаја се побољшавају на дневној основи.

Република Србија кроз већ успостављене механизме перманентно прати стање у области азила, са посебним нагласком на доступне смештајне капацитете наспрам потреба и очекиваних токова миграција. Посебна пажња се посвећује обезбеђењу довољних административних и институционалних капацитета у постојећој мигрантској кризи.

У 2013. години, Република Србија је успоставила електронску базу биометријских података са отисцима прстију и фотографијама којом управља Министарство унутрашњих послова Републике Србије. Прикупљени подаци са отисцима прстију се преносе у електронску евиденцију која је компатибилна са спецификацијама ЕУРОДАЦ-а. Канцеларија за азил има базу података за сакупљање административних информација (личних података) тражилаца азила.

3. Визна политика

Законодавни оквир у области визне политике чине: **Закон о странцима** ("Сл. гласник РС", бр. 97/08), **Закон о путним исправама** ("Сл. гласник РС" 90/2007, 116/2008, 104/2009, 76/2010 и 62/14), **Правилник о визама** ("Сл. гласник РС", бр. 27/10 и 118/13), **Уредба о ближим условима за одбијање уласка странаца у Републику Србију** ("Сл. гласник РС", бр. 75/2009), **Правилник о ближим условима и начину издавања визе на граничном прелазу** ("Сл. гласник РС", бр. 59/2009) и **Упутство за обраду захтева за издавање виза у оквиру Визног-информационог система** (Министарство спољних послова из 2012. године). Изменама и допунама Закона о путним исправама 2014. године, Република Србија је укинула институт виза држављанима Србије - носиоцима поморских и бродарских књижица, као и издавање других врста виза на основу билатералних споразума.

Везано за **Уредбу бр. 539/2001** (позитивна и негативна листа трећих земаља), **визни режим Републике Србије је делимично усклађен у односу на позитивну и негативну листу трећих земаља**, те ће до уласка у ЕУ бити потребно предузети мере за постизање потпуног усклађења. Листа земаља чијим држављанима нису потребне визе за улазак у Републику Србију укључује све државе чланице ЕУ и 44 земље које нису чланице ЕУ, као и носиоце УН laissez –passer. Листа укључује и 13 држава које се налазе на негативној листи ЕУ (Белорусија, Боливија, Куба, Казахстан, Монголија, Руска Федерација, Тунис, Турска, Украјина, Катар, Кувајт, Оман и Бахреин). Држављанима 122 земље потребне су визе за улазак у Републику Србију (у односу на наведено, са 33 земље са позитивне листе ЕУ потребно је укинути визни режим). У јуну 2015. године, на нивоу Министарства спољних послова, Министарства унутрашњих послова и Министарства трговине, туризма и телекомуникација, формирана је Радна група за визну либерализацију, са циљем дефинисања даљих праваца визне либерализације, у складу са позитивном и негативном листом ЕУ.

У односу на **Уредбу бр. 810/2009** (Visa Code), Република Србија **није у потпуности усклађена** у односу на тип визе, рокове издавања и обезбеђивање правне заштите у случају одбијања захтева. Везано за **Уредбу бр. 1683/1995** (јединствени формат визе), потребно је извршити даље усклађивање у односу на одређене карактеристике обрасца визе.

Везано за **Уредбу бр. 512/2004** (Визни-информациони систем), национални Визни информациони систем (ВИС) је успостављен према моделу који се користи у државама чланицама ЕУ и у функцији је у 82 дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије (од укупно 91). Потребно је инсталирати ВИС у још 9 дипломатско-конзуларних представништава.

Институције које су носиоци активности у области визне политике су **Министарство спољних послова Републике Србије, са дипломатско-конзуларним представништвима и Министарство унутрашњих послова Републике Србије-Управа граничне полиције, са подручним полицијским управама и граничним прелазима. Послови контроле законитости поступка издавања виза у надлежности су Министарства унутрашњих послова – Управа граничне полиције.**

4. Спољне границе и Шенген

Основ за законско регулисање граничне контроле и безбедности у Републици Србији је Закон о заштити државне границе ("Сл. гласник РС" бр. 97/2008 од 27. 10. 2008. године и 20/2015). У поступку либерализације визног режима усвојен је низ правних аката у области граничне безбедности у циљу постизања привременог усклађивање са

стандардима ЕУ: Закон о странцима ("Сл. гласник РС" бр. 97/2008), Закон о путним исправама ("Сл. гласник РС" бр. 90/2007, 116/2008, 104/2009, 76/2010 и 62/2014), Закон о управљању миграција ("Сл. гласник РС" бр. 107/2012), Закон о азилу ("Сл. гласник РС" бр. 109/2007), Кривични законик ("Сл. гласник РС" бр. 85/2005, 88/2005-Кор., 107/2005-Кор., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108 / 2014), Законик о кривичном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014), Закон о оружју ("Сл. гласник РС" бр. 09/1992, 53/1993, 67/1993, 48 / 1994, 44/1998, 39/2003, 101/2005, 85/2005, 27/2011, 104/2013), Закон о полицији ("Сл. гласник РС" бр. 101/2005, 63/2009, 92/2011 и 64/2015), Радни аранжман о успостављању оперативне сарадње између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Европске агенције за управљање оперативном сарадњом на спољним граница држава чланица Европске уније (Фронтекс), Упутство за анализу ризика.

Одредбе Закона о заштити државне границе и Закона о странцима су **делимично усклађене са Уредбом 562/2006/ЕЦ, Уредбом (ЕУ) 610/2013 и Уредбом (ЕЦ) 810/2009** у делу који се односи на услове уласка, оверу путних исправа, олакшавање уласка (из хуманитарних разлога, националних интереса и међународних обавеза), издавање виза на граници, ублажавање граничних провера, темељне граничне контроле, надзор државне границе од стране мобилних и стационарних јединица, посебна правила за поједине врсте саобраћаја и прелазак државне границе за одређене категорије лица, одбијање уласка на граници, могућност за отварање заједничких граничних прелаза, трајање боравка (90 од 180 дана).

Стратегија за интегрисано управљање границом усвојена је 2012. године која **није у потпуности усклађена са смерницама ЕУ из 2006. године**. Управа граничне полиције Министарства унутрашњих послова Републике Србије је главно координаторно тело за имплементацију Стратегије за интегрисано управљање границом (ИУГ стратегија). Споразум о сарадњи у области интегрисаног управљања границом потписан је између Министарства унутрашњих послова (гранична полиција), Министарства финансија (Управа царина), Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (ветеринарска и фитосанитарна инспекција) и Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (лучке капетаније), у фебруару 2009. године. Успостављен је механизам за имплементацију и координацију преко Координационог тела (чији су чланови министри ресора релевантних за ИУГ), Оперативне радне групе за координацију ИУГ на централном нивоу (чланови су начелници граничних служби релевантних за ИУГ) те радне групе на регионалном и локалном нивоу.

У овом тренутку, међународна сарадња се спроводи на основу Конвенције о полицијској сарадњи (Закон о ратификацији Конвенције о полицијској сарадњи у југоисточној Европи, "Сл.гласник РС – Међународни споразуми" бр. 70/2007), Радног аранжмана са Фронтех-

ом и више билатералних/мултилатералних споразума са суседним земљама. Република Србија потписала је неколико споразума о успостављању заједничких патрола. Заједничке патроле се спроводе дуж заједничке границе са Црном Гором, Бугарском, Македонијом, Мађарском, и Босном и Херцеговином. Заједничка гранична контрола обавља се на граници са Македонијом и Мађарском, а заједнички контакт центри су успостављени са Мађарском, Хрватском, Бугарском, Македонијом и Трилатерални центар са Црном Гором и Босном и Херцеговином. На основу Протокола који су потписани са Македонијом, Босном и Херцеговином и Црном Гором, успостављен је систем за одржавање редовних оперативних састанака на локалном, регионалном и централном нивоу.

Управа граничне полиције спроводи делове Националне стратегије за борбу против корупције на државној граници која важи за период 2013-2018 и припадајућег Акционог плана. На основу Закона о полицији ("Сл.гласник РС" бр. 101/2005, 63/2009, 92/2011 и 64/2015) усвојени су Полицијски етички кодекс и План интегритета у складу са највишим међународним стандардима. Такође, урађена је и процена ризика од коруптивног понашања као и ризика везаног за запослене релевантних институција укључених у ИУГ.

На свим нивоима Управе граничне полиције (централном, регионалном, локалном) постоје полицијски службеници надлежни за контролу законитости у раду полицијских службеника граничне полиције који примењују неколико различитих мера укључујући механизме ротације, принцип „четири ока“, видео надзор и ненајављене контроле, што је у складу са препорукама и најбољом праксом Шенгенског каталога. Током протекле три године, скоро хиљаду службеника граничне полиције је прошло различите обуке из области препознавања коруптивног понашања и сузбијања корупције.

Главни орган надлежан за контролу границе је Управа граничне полиције Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Управа граничне полиције је хијерархијски организована на централном, регионалном и локалном нивоу. На централном нивоу, постоји седиште Управе граничне полиције, као главни орган управе, на регионалном нивоу има 8 регионалних центара (према свакој суседној држави по један, осим према Румунији где су предвиђена два регионална центра због дужине границе). На локалном нивоу, има 47 станица граничне полиције за обезбеђење државне границе (између граничних прелаза) и 40 граничних полицијских станица за контролу преласка државне границе на укупно 94 гранична прелаза (копнених, ваздушних, водених) са 3.260 полицијских службеника. Јединица за Анализу ризика на централном нивоу у Управи граничне полиције је основана у јануару 2015. године.

Гранични прелази су увезани у централни информациони систем, опремљени основном информатичком опремом, читачима (скенерима) пасоша, опремом за „прву линију“

контроле. Најважнији гранични прелази су опремљени и опремом за „другу линију“ контроле („Projectina Docubox“).

Технички и административни капацитети са којима тренутно располаже гранична полиција нису довољни за пуну имплементацију шенгенске правне тековине па ће се њено јачање спроводити у складу са Акционим планом за Поглавље 24.

5. Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима

Правни оквир у Републици Србији чине следећи прописи: Закон о решавању сукоба закона са прописима других земаља, Закон о уређењу судова, Закон о парничном поступку, Закон о извршењу и обезбеђењу, Закон о ванпарничном поступку, Породични закон, Закон о наслеђивању, Судски пословник. Поред тога, Републику Србију обавезује 25 мултилатералних споразума у овој области као и 32 билатерална споразума са 24 земље, од којих су 14 државе чланице ЕУ. Република Србија је ратификовала Конвенцију о грађанскоправним аспектима међународне отмице деце од 25. октобра 1980 и Хашку конвенцију о надлежности, меродавном праву, признању, извршењу и сарадњи у погледу родитељске одговорности и мера за заштиту деце (1996).

Везано за примену прописа ЕУ којима се уређује правосудна сарадња у грађанским стварима, уласком Србије у ЕУ примењиваће се следећи прописи:

- Уредба (ЕУ) бр. 1215/2012 Европског парламента и Савета од 12. децембра 2012 о надлежности, признавању и извршењу судских одлука у грађанским и трговинским стварима (преиначена)
- **Уредба 593/2008** о праву које се примењује на уговорне односе (Рим I)
- **Уредба Савета 864/2007** о праву меродавном за вануговорне обавезе (Рим II),
- **Уредба 1393/2007** о достављању у земљама чланицама судских и вансудских докумената у грађанским и трговинским поступцима
- **Уредба 1206/2001** о сарадњи између судова држава чланица код прибављања доказа у грађанским и трговинским стварима,
- **Уредба 805/2004** о увођењу европског извршног налога за неспорна потраживања
- **Уредба 1896/2006** којом се утврђује поступак за издавање европског платног налога
- **Уредба 861/2007** о увођењу европског поступка за спорове мале вредности.

Што се тиче правних тековина у области инсолвентности, Република Србија **директно ће примењивати након уласка у ЕУ Уредбу 1346/2000** о поступцима у случају инсолвентности.

У области медијације Закон о посредовању у решавању спорова ("Сл. гласник РС", бр. 55/2014) **потпуно је усклађен са Директивом 2008/52/ЕЗ** Европског парламента и Савета од 21. маја 2008 о одређеним аспектима медијације у грађанској и трговинској материји.

Што се тиче правних тековина у области породичног права, Република Србија директно ће примењивати након уласка у ЕУ следеће прописе:

- **Уредбу Савета (ЕЗ) бр. 2201/2003** од 27. новембра 2003. о надлежности, признању и извршењу судских одлука у брачним споровима и у стварима повезаним с родитељском одговорношћу, којом се ставља изван снаге Уредба (ЕЗ) бр. 1347/2000,
- **Уредбу Савета (ЕУ) бр. 1259/2010** од 20. децембра 2010. о спровођењу појачане сарадње у области права применљивог на развод брака и законско раздвајање и
- **Уредбу Савета (ЕЗ) бр. 4/2009** од 18. децембра 2008. о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу судских одлука те сарадњи у стварима које се односе на обавезу издржавања.

У погледу правних тековина за област наслеђивања, Република Србија **директно ће примењивати након уласка у ЕУ Уредбу (ЕУ) бр. 650/2012** Европског парламента и Савета од 4. јула 2012. о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и прихватању и извршењу јавних исправа у наследним стварима и о успостављању Европске потврде о наслеђивању.

Правосудна сарадња у кривичним стварима уређена је следећим прописима: Законом о међународној правној помоћи у кривичним стварима, Закоником о кривичном поступку, Кривичним закоником, Законом о уређењу судова, Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, Законом о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, Законом о одузимању имовине проистекле из кривичних дела, Законом о извршењу кривичних санкција.

Република Србија је уговорна страна 24 мултилатерална споразума Савета Европе којима се регулише правосудна сарадња у кривичним стварима, као и већем броју конвенција УН и њених организација. Република Србија је уједно уговорна страна 52 билатерална споразума којима се регулишу сви или поједини облици међународне правне помоћи у кривичним стварима са 31 земљом. Република Србија има са 4 државе уређену директну правосудну сарадњу (Словенија, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Македонија). Такође, чланом 6. Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима омогућена је директна сарадња правосудних органа, у случају узајамности. Када је у питању ЕУ,

Република Србија је потписала 31 билатерални споразум са 19 држава чланица којим се регулишу различити облици узајамне правосудне сарадње у кривичним стварима.

Република Србија је ратификовала Европску конвенцију о екстрадицији из 1957. године, као и четири додатна протокола уз ову конвенцију. Резерва на члан 6. Конвенције који забрањује изручење сопствених држављана је повучена. Везано за Оквирну одлуку 2002/584/ПУП о Европском налогу за хапшење и поступку предаје између држава чланица, као и изменама и допунама ове Оквирне одлуке, Устав Републике Србије не садржи забрану изручења сопствених држављана. Забрана изручења сопствених држављана садржана је у чл. 16 ст. 1 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима који ће бити потребно изменити ради потпуног усклађивања са ЕУ законодавством. Република Србија има закључене билатералне уговоре са 4 државе (Хрватска, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Македонија) који омогућавају изручење сопствених држављана.

Такође, Република Србија је ратификовала Конвенцију о трансферу осуђених лица сачињену у Стразбуру 21. марта 1983. године и Додатни протокол уз Конвенцију о трансферу осуђених лица, сачињен у Стразбуру 18. децембра 1997. године.

Што се тиче правних тековина у делу процесних права осумњичених или оптужених лица у кривичном поступку, Законик о кривичном поступку је у потпуности усклађен са Директивом 2010/64/ЕУ о праву на тумачење и превођење у кривичним поступцима.

Што се тиче правних тековина у делу узајамног признања, Република Србија није транспоновала Оквирну одлуку Савета 2008/909/ПУП од 27. новембра 2008. о примени начела узајамног признања пресуда у кривичним предметима којима се изричу казне затвора или мере које укључују лишење слободе с циљем њиховог извршења у Европској унији, Оквирну одлуку Савета 2008/947/ПУП од 27. новембра 2008. о примени начела узајамног признања за пресуде и пробацијских одлука с циљем надзора пробацијских мера и алтернативних санкција и није услађена са Оквирном одлуком Савета 2009/829/ПУП од 23. октобра 2009. о примени начела узајамног признања одлука о мерама надзора међу државама чланицама Европске уније као алтернативе привременом притвору. У току је израда свеобухватне процене утицаја у циљу проналажења начина на који ће се предметне оквирне одлуке пренети у национално законодавство.

Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела **у потпуности је усклађен са Оквирном одлуком 2006/783/ПУП** о примени принципа узајамног признања налога за одузимање и **Оквирном одлуком 2003/577/ПУП** о спровођењу налога за замрзавање имовине и доказа у Европској унији, **док је Закон о међународној правној помоћи у**

кривичним стварима делимично усклађен са Оквирном одлуком 2005/214/ПУП о примени принципа узајамног признања новчаних казни.

Када је реч о казним евиденцијама, законодавство Републике Србије **није усклађено са Оквирном одлуком 2009/315/ПУП** о организацији и садржају размене информација из казних евиденција између држава чланица. Везано за **примену Одлуке 2009/316/ПУП** о успостављању Европског информационог система казнене евиденције у Републици Србији, **постоји казнена евиденција која се води у Министарству унутрашњих послова.** Предметна евиденција није у електронском облику.

У Републици Србији **правни основ за успостављање заједничких истражних тимова омогућава чл. 96 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима.** Законодавство Републике Србије делимично је усклађено са Конвенцијом о међународној правној помоћи у кривичним стварима између држава чланица Европске уније (МЛА 2000) и њених протокола, **Оквирном одлуком Савета од 13. јуна 2002. о заједничким истражним тимовима (2002/465/ПУП),** Препоруком Савета од 8. маја 2003 о моделу споразума о успостављању заједничких истражних тимова (ЈИТ) и Резолуцијом Савета од 26. фебруара 2010 о Моделу споразума за успостављање заједничких истражних тимова (ЈИТ). Република Србија је до сада закључила 4 споразума о формирању заједничких истражних тимова.

Што се тиче права жртава, законодавство у Републици Србији делимично је усклађено са Директивом 2012/29/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела као и о замени Оквирне одлуке Савета 2001/220/ПУП.

Да би закључила споразум са ЕВРОЦАСТ-ом, Република Србија мора да изврши измене и допуне својих прописа којима се регулише заштита података о личности. Поред тога, потребно је спровести и обуку тужилаца и судија на ову тему. Како би се након закључења споразума могао послати официр за везу, потребно је припремити критеријуме и процедуре за избор официра за везу, као и уредити његова права и обавезе. Потребно је предузети све мере да се омогући комуникација официра за везу у средишту ЕВРОЦАСТ -а.

Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима налази се и у националним стратешким документима као што су Национална стратегија реформе правосуђа (2013-2018), Акциони план за спровођење Стратегије, Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ (Прва ревизија документа за период 2014-2018) и Акционим планом за преговарачко поглавље 24:“Правда, слобода и безбедност“.

Институционални оквир за правосудну сарадњу у грађанским и трговинским стварима чине судови, Министарство правде, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (породична питања) и Министарство финансија (наплата издржавања). Основни и привредни судови, као и управни судови надлежни су за пружање правосудне сарадње у грађанским и трговинским стварима. Министарство правде – Одељење за међународну правну помоћ је централни орган задужен за комуникацију у погледу већине међународних споразума у овој области.

Институционални оквир за правосудну сарадњу у кривичним стварима чине судови и тужилаштва (правосудну сарадњу остварују правосудни органи – основни и виши судови и јавна тужилаштва, у складу са стварном и месном надлежношћу), Министарство правде (централни орган преко кога се одвија правосудна сарадња у кривичним стварима), Министарство спољних послова и Министарство унутрашњих послова – ИНТЕРОЛ.

Правосудни органи Републике Србије (Високи савет судства, Врховни касациони суд и Правосудна академија) укључени су, као посматрачи, у рад Асоцијације државних већа и врховних управних судова Европске Уније, Европске мреже правосуђа и Европске мреже за обуку у правосуђу. Републичко јавно тужилаштво добило је статус посматрача у Мрежи тужилаца при врховним судовима ЕУ, док је Министарство правде добило статус посматрача у оквиру Мреже за законодавну сарадњу између министарстава правде ЕУ.

У погледу административних капацитета судије и судијски помоћници, тужиоци и тужилачки помоћници нису довољно упознати са прописима ЕУ о правосудној сарадњи у грађанским, трговинским и кривичним стварима. Због тога је неопходно развити један конзистентан и делотворан програм обуке. Правосудна академија пружа обуку судијама и тужиоцима са наставним програмом који обухвата правосудну сарадњу у грађанским, трговинским и кривичним стварима.

Што се тиче прикупљања статистичких података, Министарство правде има софтверски програм Лурис, који омогућава прикупљање података и израду статистичких извештаја о различитим параметрима у правосудној сарадњи у грађанским, трговинским и кривичним стварима (као што су број захтева по држави, по споразуму, по врсти правне помоћи, итд.).

6. Полицијска сарадња и борба против организованог криминала

6.1. Полицијска сарадња

Правни оквир који регулише полицијску сарадњу у Републици Србији чине: **Законик о кривичном поступку** ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014"), **Закон о полицији** ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 63/2009 - одлука УС,

92/2011, 64/2015), **Закон о потврђивању споразума о оперативној и стратешкој сарадњи између Републике Србије и Европске полицијске канцеларије** ("Сл. гласник РС" - Међународни уговори, бр. 5/2014), **Кривични законик** ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005-испр, 107/2005-испр, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014), **Закон о заштити података о личности** ("Сл. гласник РС", бр. 97/2008, 104/2009-др. закон, 68/2012 - одлука УС и 107/2012), **Закон о тајности података** ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009), **Закон о међународној правној помоћи у кривичним стварима** ("Сл. гласник РС", бр. 20-09), **Закон о потврђивању СЕЛЕК конвенције** ("Сл. гласник РС", бр. 8/2011), као и билатерални и мултилатерални споразуми о полицијској сарадњи са другим земљама, укључујући и 15 држава чланица ЕУ, више од 25 Конвенција Савета Европе и УН-а из области организованог криминала и тероризма.

У Републици Србији постоји одговарајућа **институционална структура** задужена за међународну оперативну полицијску сарадњу која поступа на оптималном нивоу у складу са својим овлашћењима и капацитетима у односу на задатке који су јој законом поверени. **Међународна оперативна полицијска сарадња** у Републици Србији се одвија путем различитих комуникационих канала (међународних – **ИНТЕРПОЛ, ЕВРОПОЛ, СЕЛЕК**, и билатералних на основу међународних споразума), те посредством домаћих и страних полицијских официра за везу који су акредитовани у Републици Србији. Полицијске официре за везу Република Србија на билатералном нивоу има у Италији, Белгији и БЈРМ, као и у Сједињеним Америчким Државама.

Управа за међународну оперативну полицијску сарадњу, Дирекција полиције, Министарство унутрашњих послова формирана је 2011. године. Представља Јединствену тачку контакта (*The Single Point Contact - SPOC*) - у области међународне оперативне полицијске сарадње која је доступна 24 сата 7 дана у недељи. Има систематизованих 88 радних места, од чега је попуњено 63.

Република Србија је чланица ИНТЕРПОЛ-а од 2001. године. Партиципира у базама података ИНТЕРПОЛ-а за траженим лицима, краденим моторним возилима, документима, уметничким делима и др.

Република Србија је потписала Оперативни споразум о сарадњи са ЕВРОПОЛ-ом који је ступио на снагу у јуну 2014. године. Контакт тачка преко које се размењују подаци је Национална јединица ЕВРОПОЛ-а (ЕНУ). Има систематизованих 9 радних места од којих су попуњена четири радна места. ЕНУ има директан приступ свим националним базама података. Безбедан комуникациони линк за размену информација ЕВРОПОЛ-а (СИЕНА) успостављен је 2012. године. Србија се придружила фокалним тачкама ЕВРОПОЛ-а: ФП Твинс (сексуално злостављање деце путем интернета), ФП Чекпоинт (илегална миграција), ФП Феникс (трговина људима), ФП Сиборг (високотехнолошки криминал),

ФП Синерџи (синтетичке дроге), ФП Канабис (дроге), ФП Хероин (дрога) , и ФП Кола (дрога), ФП Хајдра (тероризам) и ФП Травелерс (тероризам - страни борци).

Република Србија је чланица СЕЛЕК центра (претходно СЕКИ -центар) од 2001. године. У континуитету има официре за везу полиције и царине у СЕЛЕК центру у Букурешту од 2002. године.

У области **безбедности на фудбалским утакмицама међународног карактера** Република Србија је усклађена са правном тековином ЕУ (**Одлука Савета ЕУ 2002/348/ПУП од 25.04.2002.**). 2011 године у оквиру Управе полиције, Дирекција полиције, формирано је Одељење за праћење и сузбијање насиља на спортским приредбама – Национални фудбалски информациони центар (НФИЦ). У свом саставу има: Одсек за планирање и праћење мера безбедности на спортским приредбама и Одсек за праћење навијачких група и размену информација о спортским приредбама. На нивоу управа полиције формиране су релевантне организационе јединице надлежне за праћење и сузбијање насиља на спортским приредбама. Ово Одељење функционише као фокална тачка за размену информација о спортским догађајима, како националним тако и међународним.

У области **заштите јавних личности** српско законодавство је усклађено са **Одлуком Савета ЕУ број 2002/956/ЈНА од 28.11.2002.** године о оснивању Европске мреже за заштиту штићених особа. У оквиру Дирекције полиције систематизована је Управа за обезбеђење одређених личности и објеката која је Национална контакт тачка за заштиту јавних личности која ће учествовати у раду Европске мреже за заштиту јавних личности.

Законодавство Републике Србије је делимично усклађено са Оквирном Одлуком 2006/960/ПУП о поједностављењу размене информација и обавештајних података између органа за спровођење закона држава чланица ЕУ (**Шведска иницијатива**) и са **Одлуком 2008/615/ПУП** о интензивирању прекограничне сарадње, нарочито у борби против тероризма и прекограничног криминала (**Прумска одлука**) и то у следећем:

- развијен је систем размене података у циљу централизоване размене података са страним полицијама а такође су развијени механизми за правремено поступање са хитним захтевима,
- подаци са страним полицијама се размењују преко сигурних комуникационих канала а размена се врши искључиво на основу дефинисаних правила, а то је: за потребе полицијске-тужилачке истраге или за вођење кривичног поступка и пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима,
- подаци подлежу стандардима заштите података о личности и тајности података,

- формиран је посебан регистар за чување ЕВРОПОЛ-ових страних тајних података са ознаком ИНТЕРНО-RESTRICTED,
- дефинисана је и успостављена размена оперативних полицијских података 24/7,
- дефинисане су националне контакт тачке у складу са националним законима

У својству експертске службе у оквиру МУП-а, Сектор за аналитику, телекомуникације и информационе технологије, Управа за информационе технологије је задужена за јединствени аутоматизовани информациони систем Министарства (ЈИС). Успостављен је систем АФИС - отисака који подржава употребу стандардног НИСТ формата. Постоји парцијална база за ДНК-а на нивоу МУП-а, али не постоји централизована база на националном нивоу.

Министарство унутрашњих послова Републике Србије и Европска полицијска академија (ЦЕПОЛ) усагласили су текст споразума о сарадњи. Очекује се и формално потписивање Споразума од стране уговорних страна како би исти ступио на снагу. Национална контакт тачка за сарадњу са ЦЕПОЛ-ом је Одељење за стручно образовање и обуку, Сектор за људске ресурсе, Министарства унутрашњих послова Републике Србије.

6.2 Борба против организованог криминала

Законодавни оквир Републике Србије је у области организованог криминала делимично усклађен са правном тековином Европске Уније.

Законодавни оквир који се односи на борбу против организованог криминала, поред **Устава Републике Србије** ("Сл. гласник РС", бр. 98/06), првенствено чине следећи закони: **Кривични законик** ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014), **Законик о кривичном поступку** ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014), **Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела** ("Сл. гласник РС", бр. 42/2002, 27/2003, 39/2003, 67/2003, 29/2004, 58/2004 - др. закон, 45/2005, 61/2005, 72/2009, 72/2011 - др. закон, 101/2011 - др. закон и 32/2013), **Закон о основама уређења служби безбедности Републике Србије** ("Сл. гласник РС", бр. 116/2007 и 72/2012), **Закон о полицији** ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 63/2009 - одлука УС, 92/2011 и 64/2015), **Закон о Безбедносно-информативној агенцији** ("Сл. гласник РС", бр. 42/2002, 111/2009, 65/2014 - одлука УС и 66/2014), **Закон о Војнобезбедносној агенцији и Војнообавештајној агенцији** ("Сл. гласник РС", бр. 88/2009, 55/2012 - одлука УС и 17/2013), **Закон о програму заштите учесника у кривичном поступку** ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005), **Закон о одузимању имовине проистекле од кривичног дела** ("Сл. гласник РС", бр. 32/2013) и **Закон о тајности података** ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009), те **Закон о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала** ("Сл. гласник РС", бр. 61/2005 и 104/2009).

Стратешки оквир у Републици Србији чине Национална стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма ("Сл. гласник РС", бр. 03/2015), Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године ("Сл. гласник РС", бр. 51/2010), Стратегија контроле стрелачког и лаког оружја у Републици Србији за период 2010-2015. године ("Сл. гласник РС", бр. 36/2010), као и Стратегија истрага финансијског криминала за период од 2015. до 2016. године ("Сл. гласник РС", бр. 43/2015).

Република Србија је Закоником о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014) увела тужилачку истрагу, чија је примена за правосудне органе посебне надлежности почела 01.01.2012. године, а за правосудне органе опште надлежности 01.10.2013. године.

Институције које су носиоци борбе против организованог криминала су Министарство унутрашњих послова - Служба за борбу против организованог криминала, Републичко јавно тужилаштво - Тужилаштво за организовани криминал и Посебна одељења Вишег суда у Београду и Апелационог суда у Београду. Поред наведених одређене надлежности имају и следеће институције: Безбедносно-информативна агенција, Војнобезбедносна агенција, Управа за спречавање прања новца, те царински и порески органи. Финансијску истрагу по налогу јавног тужиоца спроводи Јединица за финансијске истраге у Министарству унутрашњих послова, док је у самом поступку на основу одлуке суда могуће извршити привремено и трајно одузимање имовине проистекле вршењем кривичног дела од физичких и правних лица, а управљање тим средствима врши Дирекција за управљање одузетом имовином у Министарству правде. У области високотехнолошког криминала надлежне институције су Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал, Одељење за борбу против високотехнолошког криминала МУП РС, Виши суд у Београду за суђење у првом степену и Апелациони суд у Београду за суђење у другом степену.

Тужилаштво за организовани криминал (ТОК) има укупно 66 запослених: Тужилац за организовани криминал, 18 заменика тужилаца, 19 помоћника тужилаца и 28 чланова административног и техничког особља. **Служба за борбу против организованог криминала (СБПОК)** има укупно 214 запослених од 280 предвиђених радних места а самим тим и недостатак капацитета. Постојећа информационо-техничка опремљеност Тужилаштва за организовани криминал и полиције није на задовољавајућем нивоу.

Република Србија је израдила прву Националну процену претње од тешког и организованог криминала („СОСТА“), израђену на основу методологије ЕВРОПОЛ-а. У оквиру пројекта Мисије ОЕБС-а у Републици Србији (2014-2016) - „Јачање капацитета за стратешку анализу и стратешке процене у Управама криминалистичких полиција Републике Србије, Црне Горе и БЈР Македоније. Документ ће служити као основ за утврђивање безбедносних ризика и одређивање приоритета у раду полиције.

Република Србија ради на успостављању ИЛП модела што је уједно и један од циљева стратегије развоја МУП-а за период 2011-2016. године и стратешки приоритет МУП-а за период 2015-2018. године. МУП је усвојио и примењује Обавезну инструкцију о оперативном раду полиције као и Упутство о евидентирању и класификацији организованих криминалних група, што представља неопходан услов за израду „SOCTA извештаја“.

У области јачања техничких капацитета, развијен је **јединствен информациони систем МУП-а** (базе података о кривичним делима и извршиоцима, о лицима, возилима, оружју, дневник догађаја, легитимисаним лицима, прекршајима, преласку државне границе и др.).

Успостављање јединственог централизованог криминалистичко обавештајног система и безбедне платформе за комуникацију између органа за спровођење закона представља један од циљева стратегије развоја МУП за период 2011-2016. године и стратешки приоритет Министарства унутрашњих послова за период 2015-2018. године. Основни циљ успостављања **Криминалистичко обавештајног система (КОС)** Републике Србије је аутоматизована размена података између различитих државних органа и институција преко јединствене платформе. КОС ће омогућити и обједињавање статистичких и других података на националном нивоу и размену истих између државних органа путем заштићеног система.

Међуресорна радна група је сачинила Нацрт стратешког документа за покретање пројекта успостављања Криминалистичко-обавештајног система, који је у складу са активностима описаним у Акционом плану за Преговарачко поглавље 24.

Задржавање података добијених или обрађених у вези са пружањем јавно доступних електронских комуникационих услуга или јавних комуникационих мрежа у Републици Србији засновано је на Уставу и прописано је законима. Задржавање података у Републици Србији **усклађено је са Директивом Европског парламента и Савета 2006/24/ЕЦ од 15. марта 2006. године.** У том смислу, нормативни оквир примене посебних истражних мера од стране безбедносних служби и полиције у Републици Србији чине Законик о кривичном поступку („Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014), Закон о електронским комуникацијама („Сл. Гласник РС“, бр. 44/2010, 60/2013-Одлука Уставног суда и 62/2014), Закон о основама уређења служби безбедности Републике Србије („Сл. Гласник РС“, бр. 116/2007, 72/2012), Закон о безбедносно-информативној агенцији („Сл. Гласник РС“, бр. 42/2002, 111/2009, 65/2014 – одлука УС и 66/2014), и Закон о Војнобезбедносној агенцији и Војнообавештајној агенцији (“Службени гласник РС”, бр. 88/2009, 55/2012 (Одлука Уставног суда), 17/2013).

Законодавство Републике Србије је делимично усклађено са Оквирном одлуком 2008/841/ЈНА од 24.10.2008. године о борби против организованог криминала, а Република Србија је ратификовала Конвенцију Уједињених нација (УН) против

транснционалног организованог криминала (усвојеном резолуцијом А/РЕС/55/25 од 15. новембра 2000. године) са допунским протоколима.

Република Србија је увела **проактиван приступ** у борби против организованог криминала спровођењем циљева предвиђених Националном стратегијом за борбу против организованог криминала, а наставиће развој на овом плану кроз примену „СОСТА“ анализе „Процена претње од организованог криминала на националном нивоу“ и ИПП модела рада. У циљу успостављања јединствене праксе и евиденције, Републички јавни тужилац је 20. јануара 2014. године донео Упутство које дефинише проактивне истраге.

Република Србија је усвојила Стратегију истрага финансијског криминала од 2015. године до 2016. године. **Република Србија није усклађена са Директивом 2007/845/ЈНА** и нема успостављену Канцеларију за повраћај имовине (у даљем тексту АРО Канцеларија), међутим планира се њено оснивање у оквиру Јединице за финансијске истраге Министарства унутрашњих послова.

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма прописује радње и мере које се предузимају, између осталог, у циљу спречавања криминалаца да средства проистекла из извршења кривичних дела организованог криминала интегришу у легалне финансијске токове и касније их користе као легално стечена средства. **Закон је усклађен са 40+9 ФАТФ препорука** (на основу којих су Европски парламент и Савет усвојили релевантне правне акте (91/308/ЕЕС, 2001/97/ЕС, 2005/60/ЕС).

Надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма односно активности из Акционог плана врши Стална координациона група, састављена од представника Управе, Народне банке Србије, Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова, служби безбедности Републике Србије, Министарства спољних послова и свих надлежних органа у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма.

У случају да постоје основи сумње о постојању прања новца или финансирања тероризма, Управа за спречавање прања новца доставља државним органима надлежним за откривање кривичних дела податке и информације које су резултат извршене анализе. Управа за спречавање прања новца је 2003. године постала чланица Егмонт групе финансијско-обавештајних служби, и Комитета Манивала (Комитет експерата за евалуацију мера спречавања прања новца и борбе против тероризма у оквиру Савета Европе). Управа је до сада потписала 44 споразума о сарадњи финансијско-обавештајних служби о размени информација које су у вези са прањем новца и финансирањем тероризма са страним финансијско-обавештајним службама, од којих 15 са службама држава чланица ЕУ. Систематизовано је 28 радних места, а тренутно је 28 стално запослених. Постојећа информационо-техничка опремљеност није на задовољавајућем нивоу.

Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела ступио је на снагу 16.04.2013. године и **усклађен је са Оквирним Одлукама Савета Европске уније**, и то: **Одлуком 2001/500/ПУП** која се односи на праће новца, идентификацију, проналажење, замрзавање и конфискацију средстава и прихода стечених извршењем кривичног дела, **Одлуком 2003/577/ПУП** која се односи на замрзавање имовине, **Одлуком 2005/212/ПУП** која се односи на конфискацију имовине стечене извршењем кривичног дела и **Одлуком 2006/783/ПУП** која се односи на узајамно признавање налога за конфискацију имовине.

Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела **није усклађен са Одлуком Савета 2007/845/ПУП** о сарадњи између органа за одузимање и управљање имовином проистекле из кривичног дела држава чланица на пољу праћења и проналажења имовине проистекле из кривичног дела и **Директивом 2014/42/ЕУ Европског парламента** о замрзавању и одузимању предмета и имовинске користи остварене кривичним делима у ЕУ од 3. априла 2014. године.

Институције надлежне за спровођење финансијских истрага и спровођење поступка одузимања имовине, као и управљања одузетом имовином су: јавно тужилаштво, суд, Јединица за финансијске истраге у оквиру Министарства унутрашњих послова и Дирекција за управљање одузетом имовином у саставу Министарства правде.

Нормативни оквир Републике Србије у области **трговине људима делимично је усклађен са Директивом 2011/36/ЕУ и Директивом Савета 2004/81/ЕК**. Стратегија борбе против трговине људима у Републици Србији ("Сл. гласник РС", бр. 111/2006) је усвојена у децембру 2006. године док је у финалној фази усвајање нове стратегије.

У циљу усклађивања са Конвенцијом Савета Европе о борби против трговине људима CETS 197, коју је Република Србија ратификовала дана 18.03.2009. године измењен је Кривични законик и повећан законски минимум и максимум код основног облика кривичног дела, без могућности изрицања казне испод законског минимума. Такође, Кривичним закоником прописано је да ће се казнити казном затвора и лице које експлоатише и користи услуге лица које је већ постало жртва трговине људима, што је такође у складу са Конвенцијом.

Савет Владе Републике Србије за борбу против трговине људима је најзначајније државно тело у Републици Србији за борбу против трговине људима, на стратешком нивоу, који је конституисан децембра 2005. године, као стручно, саветодавно тело Владе. Чланови Савета су: министар унутрашњих послова, министар финансија, министар просвете, науке и технолошког развоја, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, министар здравља и министар правде, а Саветом руководи „министар надлежан за унутрашње послове“.

Споразум о сарадњи државних органа у области борбе против трговине људима, са Анексом који дефинише Смернице за стандардне оперативне поступке поступања са

жртвама трговине људима, потписан је у новембру 2009. године од стране Министарстава унутрашњих послова, правде, здравља, финансија, просвете и науке, рада и социјалне политике.

У оквиру јавног тужилаштва извршена је специјализација и именоване су контакт тачке за област кривичног гоњења кривичних дела трговине људима. Уз то, Републичко јавно тужилаштво Србије потписало је Меморандуме о разумевању са организацијама цивилног друштва које пружају правно заступање, подршку и помоћ жртвама трговине људима.

У оквиру Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова Републике Србије постоје јединице које су специјализоване за борбу против трговине људима на различитим нивоима (Канцеларија за координацију активности у борби против трговине људима, Одељење за сузбијање илегалних миграција и трговине људима Управе граничне полиције, те Служба за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције). Такође, у оквиру Дирекције полиције основана је Канцеларија за координацију активности у борби против трговине људима на националном нивоу, са мултидисциплинарним приступом.

У априлу 2012. године, Влада Републике Србије је основала Центар за заштиту жртава трговине људима. Такође, у непосредној заштити, пружању подршке и помоћи жртвама трговине људима учествују Центар за заштиту жртава трговине људима, Центри за социјални рад, као и установе за смештај корисника (деце, младих, одраслих и старих). Центар за заштиту жртава трговине људима је, заједно са другим надлежним институцијама, развио критеријуме за идентификацију жртава трговине људима, који су објављени на његовом сајту и спровео обуке.

Законодавни оквир Републике Србије је у области **високотехнолошког криминала делимично усклађен са Директивом 2013/40/ЕУ**. Република Србија је **усклађена са Директивом 2013/40/ЕУ**, осим одредби о казнама и у погледу дефиниција кривичних дела, **као и Директивом 2011/93/ЕУ**.

Република Србија је ратификовала Конвенцију о високотехнолошком криминалу ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 19/2009) и **Додатни протокол** који се односи на инкриминацију дела расистичке и ксенофобичне природе извршених преко рачунарских система ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 19/2009), **као и Конвенцију Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања** ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 1/2010).

Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала из 2005. године основано је Посебно тужилаштво за борбу против високотехнолошког криминала. У том тужилаштву раде Посебни тужилац за високотехнолошки криминал, два заменика Посебног тужиоца, три помоћника Посебног тужиоца и два административна службеника. У оквиру Министарства унутрашњих

послова, постоји Одељење за борбу против високотехнолошког криминала, у којој раде Начелник и 19 полицијских службеника у два одсека: Одсеку за сузбијање електронског криминала и Одсеку за борбу против криминала и области интелектуалне својине. За поступање у предметима високотехнолошког криминала надлежан је Виши суд у Београду за територију Републике Србије, а за одлучивање у другом степену надлежан је Апелациони суд у Београду.

Нови Закон о оружју и муницији („Сл. гласник РС“ број 20/2015) који је ступио је на снагу 04.03.2015. године, **усклађен је са Директивом Европске уније о контроли набавке и поседовања оружја 91/477/ЕЕС и Директивом 2008/51/ЕС осим у делу који се односи на издавање Европског пасоша за оружје.** Новим Законом о оружју и муницији уређује се набављање, држање, ношење, колекционарство, поправљање, преправљање, промет, посредништво и превоз оружја и муниције. Одредбе овог закона односе се и на странце, али се не примењују на државне органе који набављају, држе, носе и превозе оружје и муницију у складу са посебним прописима. Стратешки оквир регулисан је Стратегијом контроле стрељачког и лаког оружја Републике Србије (2010-2015) као и Акционим планом. Послови који се односе на извршење Закона о оружју и муницији на нивоу Министарства унутрашњих послова организовани су у Дирекцији полиције, Управи за управне послове, као и у полицијским управама и полицијским станицама са укупно 331 полицијским службеником.

У Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Управи криминалистичке полиције, Служби за борбу против организованог криминала, формиран је Одсек за сузбијање кријумчарења оружја и опасних материја као специјализована јединица чија је основна намена сузбијање кријумчарења ватреног оружја. Одсек има систематизованих и попуњених укупно 5 радних места.

Република Србија је делимично усклађена у области заштите сведока. Наиме, поред тога што је ратификовала Конвенцију Уједињених нација (УН) против транснационалног организованог криминала (усвојеном резолуцијом А/РЕС/55/25 од 15. новембра 2000. године) са допунским протоколима, Република Србија је своје законодавство ускладила и са Препоруком број Р (97) 13 о застрашивању сведока и права одбране, Препоруком број Р (2000) 11 о активностима против трговине људима ради сексуалне експлоатације, Препоруком број Р (2001) 11 о главним принципима за борбу против организованог криминала, Препоруком број Р (2005) 9 о заштити сведока и сарадника правде, Резолуцијом Савета од 20.12.1996. године о лицима која сарађују са правосудним органима у борби против међународног организованог криминала. Такође, Законом о Програму заштите учесника у кривичном поступку дана 01.01.2006. године оформљена је специјализована Јединица за заштиту која је задужена за спровођење Програма заштите над сведоцима и њима блиским лицима.

Република Србија је делимично усклађена са Директивом 2012/29/ЕУ. С обзиром на чињеницу да Служба за подршку жртвама постоји само у Вишем суду у Београду, у Одељењу за ратне злочине, која је изменом Судског пословника овлашћена и на поступање у предметима организованог криминала, Република Србија није у потпуности усклађена у делу који се односи на систем подршке оштећеним лицима/сведоцима.

7. Борба против тероризма

Област борбе против тероризма у Републици Србији регулисана је следећим законима: **Кривични законик** („Службени гласник РС“ број 85/2005, 88/2005 – испр, 107/2005-испр, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 121/12), **Закон о кривичном поступку** („Сл.гласник РС” бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014)), **Закон о програму заштите учесника у кривичном поступку** („Сл.гласник РС” бр. 85/2005), **Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела** („Сл.гласник РС” бр. 32/2013), **Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма** („Сл.гласник РС” бр. 20/2009, 72/2009, 91/2010), **Закон о основама уређења служби безбедности** („Сл.гласник РС” бр. 116/2007, 72/2012), **Закон о безбедносно-информативној агенцији** („Сл.гласник РС” бр. 42/2002, 111/2009, 65/2014 – Одлука Уставног суда и 66/2014), **Закон о Војно-безбедносној агенцији и Војнообавештајној агенцији** („Сл.гласник РС” бр. 88/2009, 55/2012 – одлука УС и 17/2013), **Закон о полицији** („Сл.гласник РС” бр. 101/2005, 63/2009 – одлука Уставног суда, 92/2011, и 64/2015), **Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције, и других посебно тешких кривичних дела** („Сл.гласник РС” бр. 42/2002, 27/2003, 39/2003, 67/2003, 29/2004, 58/2004 – др. закон, 45/2005, 61/2005, 72/2009, 72/2011 – др. закон, 101/2011, - др. закон и 32/2013), **Закон о тајности података** („Сл.гласник РС” бр. 104/2009), **Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма** („Сл.гласник РС” бр. 29/2015), **Закон о платним услугама** („Сл. гласник РС” бр. 139/2014), **Закон о међународним мерама ограничавања** („Сл. гласник РС“ бр.10/2016).

Србија је страна свих 15 Конвенција чији је циљ борба против тероризма у складу са обавезама из Заједничке позиције Савета о борби против тероризма 2001/930/ ЗСБП.

Изменама Кривичног законика из 2014. извршено је усклађивање са **Оквирном одлуком 2002/475 ПУП о борби против тероризма**, дефинисањем два нова кривична дела у глави 34 – учешће у рату или оружаном сукобу у страниј земљи (члан 386а) и организовање учешћа у рату или оружаном сукобу у страниј земљи (члан 386б). Уједно, Кривичним закоником прописана су нова кривична дела: јавно подстицање на извршење терористичких дела (члан 391а), врбовање и обучавање за вршење терористичких дела (члан 391б), финансирање тероризма (члан 393) и терористичко удруживање (393а), а чиме је извршено усклађивање са изменама **Оквирне одлуке 2008/919/ПУП о борби**

против тероризма. Тужилаштво за борбу против организованог криминала подигло је оптужницу против неколико лица која се терете за наведена кривична дела.

Везано за **Одлуку 2005/671/ПУП о размени информација и сарадњи у вези са кривичним делима тероризма**, Служба за борбу против екстремизма и тероризма у оквиру МУП централно је тело за сарадњу са Европолом по питањима размене информација и борбе против тероризма. Србија је 2014. године, закључила Споразум о оперативној и стратешкој сарадњи са Европолом.

Законом о међународној правној помоћи у кривичним стварима, чланом 96, установљен је правни основ за оснивање заједничких истражних тимова који укључују и оне за борбу против тероризма.

Србија још није одредила надлежно тело за потребе кореспондирања са Евроцастом.

Законодавство Србије није усклађено са **Директивом 2008/114/ЕЦ по питању идентификације и обележавања Европске критичне инфраструктуре.**

У односу на стратешки оквир борбе против тероризма, Србија има два стратешка докумета, и то: Националну стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма и Акциони план, и Стратегију истрага финансијског криминала за период од 2015. до 2016. године. За потпуно усклађивање са стратешким оквиром ЕУ за борбу против тероризма биће потребно усвојити Стратегију и Акциони план за спречавање и борбу против тероризма.

Национална стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма и Акциони план ("Сл.гласник РС" бр. 3/2015) предвиђа као конкретан циљ потпуно разумевање ризика од финансирања тероризма као и мере за побољшање квалитета извештаја о сумњивим трансакцијама, надзор, обраду извештаја о сумњивим трансакцијама Управе за спречавање прања новца, сарадњу надлежних органа и обуку у борби против финансирања тероризма. **Стратегија истрага финансијског криминала за период од 2015. до 2016.** године, ("Сл.гласник РС" бр. 43/15) предвиђа утврђивање и документовање кретања новца током криминалних активности, односно његову трансформацију и начин коришћења.

Институционални оквир за борбу против тероризма има мултисекторски карактер. То су Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података и Биро за координацију, Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство одбране, Безбедносно информативна агенција, Министарство финансија, Врховни касациони суд, Јавно тужилаштво, Народна банка Србије, Министарство грађевинарства,

саобраћаја и инфраструктуре, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Министарство рударства и енергетике и Министарство пољопривреде и заштите животне средине. У циљу координације постоји Стална координациона група којом руководи Министарство унутрашњих послова.

Србија наставља са спровођењем активности којима се јачају капацитети служби специјализованих за борбу против тероризма кроз редовна усавршавања и међународну сарадњу.

8. Борба против дрога

Законодавни оквир који се односи на борбу против организованог криминала уједно је релевантан и за област злоупотребе дрога. Поред законодавног оквира који се односи на борбу против организованог криминала, у области борбе против дрога посебно се користе следећи прописи **Закон о психоактивним контролисаним супстанцама** („Службени гласник РС”, број 99/2010 од 27. децембра 2010. године), **Закон о супстанцама које се користе за илегалну производњу опојних дрога и психотропних супстанци** („Службени гласник РС” број 107/05) и **Закон о здравственој евиденцији** („Службени гласник РС”, број 14/81, 24/85, 26/85, 6/89 и „Службени гласник РС”, број 44/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/2005 - измењени закон). Кривични законик Републике Србије је усклађен са Заједничком акцијом 96/750/ПУП и оквирном одлуком 2004/757/ПУП која прописује минималне одредбе о саставним елементима кривичних дела и казни из области незаконите трговине дрогом. Глава двадесет три Кривичног закона Републике Србије се односи на дела против јавног здравља. Закон о психоактивним контролисаним супстанцама („Службени гласник РС”, број 99/2010) представља правни основ за сарадњу са Европским центром за праћење дрога и наркоманије ЕМЦЦДА.

Република Србија није усклађена са Одлуком Савета 2005/387/ПУП. У циљу спровођења Одлуке Савета 2005/387/ПУП о размени информација, процени ризика и контроли нових психоактивних супстанци потребно је изменити Закон о психоактивним контролисаним супстанцама, у циљу успостављања Система за рано упозорење.

Република Србија је створила предуслове за размену информација о резултатима хемијских анализа психоактивних контролисаних супстанци. **Законодавство Републике Србије није усклађено са Одлуком 2001/419/ПУП** о слању узорка контролисаних супстанци. Србија спроводи делове Препоруке Савета од 06.04.2004 године у вези са смерницама за узимање узорака из заплете дроге, а које се односе на превенцију и смањење штете по здравље изазване зависношћу од дроге и на размену информација и побољшаним методама истраге.

Србија је уговорна страна главних међународних конвенција о дрогама, а посебно Јединствене конвенције о опојним дрогама из 1961. године, Протокола из 1972. о

изменама и допунама Јединствене конвенције о опојним дрогама из 1961. године, Конвенције о психотропним супстанцама из 1971. године, Конвенције УН о недозвољеном промету опојних дрога и психотропних супстанци са додатним протоколима 1988. године и Конвенцију УН против транснационалног организованог криминала са додатним протоколима.

Стратешки оквир за борбу против злоупотреба дрога, дефинисан је **Стратегијом за сузбијање наркоманије 2014-2021 и Акционим планом за њено спровођење 2014-2017** („Службени гласник РС“ број 1/2015). Овај стратешки документ је у складу са **Стратегијом ЕУ за борбу против дрога 2013 - 2020 и Акционим планом ЕУ за борбу против дрога 2013 - 2017 и одражава основне циљеве обновљеног Акционог плана ЕУ и Западног Балкана за борбу против дрога**, са фокусом на стратешко планирање, законодавство и изградњу институција, смањење потражње, спровођење закона и правосудну сарадњу, праће новца и контролу прекурсора. Нова стратегија и акциони план Републике Србије предвиђају механизме евалуације.

Институције које су у Србији задужене за борбу против дрога у репресивном смислу су Министарство унутрашњих послова, тужилаштво, судови и Министарство финансија - Управа царина. У циљу развијања институционалних и административних капацитета у борби против дрога, у Министарству унутрашњих послова у децембру 2013. године је поред постојећих организационих јединица које у свом делокругу рада имају борбу против дрога (Служба за борбу против организованог криминала и Служба за сузбијање криминала) формирана и Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика, са задатком предузимања превентивних и репресивних мера за борбу против трговине дрогом унутар граница Републике Србије.

Између Министарства финансија - Управе царина и Министарства унутрашњих послова потписан је Меморандум о разумевању у циљу побољшања ефикасности у деловању, координацији, спровођењу и реализацији конкретних активности.

Превентивне активности у области дрога спроводи Министарство здравља у сарадњи са Министарством омладине и спорта, Министарством просвете, Министарством културе и Министарством пољопривреде. На подручју дефинисања политике сузбијања злоупотреба дрога кључну улогу има Канцеларија за борбу против дроге. Канцеларија је одговорна за обављање свих стручних, административних и оперативних радњи на испуњавању захтева које поставља Влада, координацију рада државних органа, учествовање у изради стратегија и правила, праћењу реализације пројеката, анализирању стања у погледу дроге, остваривању међународне сарадње и припреми годишњих извештаја за међународне организације. Административни капацитети појединих институција задужених за борбу против дрога су недовољни посебно у Канцеларији за дроге и Служби за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика.

Србија има дефинисан списак дрога и прекурсора. Успостављен је флексибилни административни механизам, што омогућава брзо ажурирање списка на основу предлога Министарства здравља или унутрашњих послова. Према важећим законским прописима Републике Србије, Министарство здравља сачињава предлог за измене и допуне закона који се односе на психоактивне контролисане супстанце у сарадњи са министарствима наведеним у Акционом плану. Национални мониторинг центар за дроге (контакт тачка за сарадњу са ЕМЦДДА) успостављен је децембра 2015. године, на основу стандарда дефинисаних од стране Европског центра за мониторинг дрога и зависност од дрога (ЕМЦДДА).

Постојеће количине заплењених наркотика се уништавају у континуитету од новембра 2014. године. Уништавање се обавља спаљивањем у термоелектрани, у складу са претходно развијеном студијом о утицају на животну средину.

9. Царинска сарадња

Правни оквир који регулише област царинске сарадње чине ССП – Протокол 6, билатерални споразуми о царинској сарадњи (укупно 26 од којих 13 са земљама чланицама ЕУ), Царински закон („Службени гласник РС“, бр. 18/10...29/15), Царински закон („Службени гласник РС, бр. 73/03...18/10-др.закон), Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/08...107/12), Протоколи/МОР о размени информација са националним службама, Протоколи/МОР о размени података са међународним актерима. Законодавни оквир је потребно даље унапредити у циљу проширења овлашћења царинских службеника како би се могла имплементирати Конвенција Напуљ II. Детаљније о царинском законодавству може се наћи у преговарачком Поглављу 29 – Царинска унија.

Кључни документ за примену Одлуке 2009/917/ЈНА о употреби информационих технологија у царинске сврхе је ИТ Стратегија 2011 – 2020. Важећа ИТ Стратегија 2011-2020 не садржи све неопходне елементе којима се омогућава припрема Републике Србије за спровођење Одлуке.

Надлежни органи за област царинске сарадње су Управа царина и Министарство унутрашњих послова. Сарадња Управе царина на националном нивоу са другим државним органима нарочито се огледа у сарадњи са Управом за спречавање прања новца, Министарством унутрашњих послова (ЕВРОПОЛ, ИНТЕРПОЛ), Јавним тужилаштвом, Тужилаштвом за организовани криминал, Интегрисано управљање границом.

Што се тиче међународне сарадње Управа царина Србије учествује у Центру за спровођење закона у југоисточној Европи (СЕЛЕЦ), Светској царинској организацији – Регионална обавештајна канцеларија за везу (РИЛО) и Царинска мрежа података за

сузбијање кријумчарења (ЦЕН), Систематска електронска размена података (СЕЕД) у којем учествују БЈР Македонија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Косово*² - посредно, преко сервера у Риму, Заједнички контакт центар са бугарским службама, као и сарадња са ОЛАФ.

10. Фалсификовање евра

Законодавни оквир у Републици Србији у области фалсификовања новца, а самим тим и фалсификовањем евра, као кривичног дела чине **Кривични законик** ("Сл. гласник РС" бр. 108/2014), **Законик о кривичном поступку** ("Сл. гласник РС" бр. 55/2014), **Закон о одговорности правних лица за кривична дела** ("Сл. гласник РС" бр. 97/20089), **Закон о Народној банци Србије** ("Сл. гласник РС" бр. 14/2015), **Закон о полицији** ("Сл. гласник РС" бр. 64/20159) и **Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и тешких кривичних дела која обухватају фалсификовање новца** ("Сл. гласник РС" бр. 32/2013).

У члану 223. Кривичног законика дефинише се кривично дело Фалсификовање новца које обухвата израду ради стављања у оптицај (став 1.), прибављање и стављање у оптицај (став 2.) и стављање у промет лажног новца који је прибављен као прави (став 4.), а у члану 227. Кривичног законика дефинише се и прописује санкција за прављење, набављање и давање другом средстава за фалсификовање. Појам новца је дефинисан у члану 122. став 23. Кривичног законика Републике Србије.

Законодавство Републике Србије је у овој области **потпуно усклађено са Оквирном одлуком Савета број 2001/887/ПУП** и **делимично усклађено са Директивом 2014/62/ЕУ**. Неусклађеност законодавства се односи на тачку 12. Директиве.

У оквиру Народне банке Србије у Одељењу за готовину постоји Одсек за анализу фалсификата и валута. **Овај Одсек у потпуности обавља функције NCC, CNAC i NAC према Одлуци 2001/887/ПУП**, док у оквиру Министарства унутрашњих послова – Управе криминалистичке полиције постоје организационе јединице задужене за борбу против фалсификовања новца – евра и то Служба за борбу против организованог криминала и Служба за сузбијање криминала.

Народна банка Србије је, у току 2013. године, са Европским бироом за борбу против превара (ОЛАФ) **потписала Споразум о административној сарадњи** који се односи на

²*Овај назив је без прејудуцирања статуса и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о декларацији о независности Косова.

сарадњу у области кованог новца, а 2014. године закључила је са Европском централном банком **Споразум о сарадњи који се односи на евро новчанице.**

Република Србија је 16.01.2014. године потписала Споразум о оперативној и стратешкој сарадњи са Европолом. Овај споразум је ратификован у Народној скупштини Републике Србије Законом који је донет у фебруару месецу 2014. године.

Министарство унутрашњих послова Републике Србије и Народна банка Србије су дана 30.05.2013. године потписали Споразум о поступању са новцем за који постоји сумња да је фалсификован.

III УСКЛАЂИВАЊЕ ЗАКОНОДАВНОГ И ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ОКВИРА СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕУ

Гледано у целини, правни систем Републике Србије делимично је усклађен са правним тековинама Европске уније, у областима дефинисаним преговарачким поглављем 24 - Правда, слобода, безбедност.

До пуноправног чланства, Република Србија ће предузети законодавне активности у циљу усклађивања са правним тековинама Европске уније у сегментима у којим није тренутно усклађена. Упоредо са законодавним активностима, Република Србија ће предузети мере у правцу адекватног степена институционалне и административне припремљености за преузимање свих обавеза које ступају на снагу чланством у Европској унији.

1. Миграције

Закони Републике Србије који регулишу област миграција су делимично усклађени са директивама ЕУ које се односе на област законитих и ирегуларних миграција.

Република Србија ће наставити са пословима постепеног усклађивања Закона о странцима, Закона о запошљавању странаца и Кривичног законика са правним тековинама ЕУ и са коначним циљем потпуног усклађивања са директивама ЕУ у области законитих и ирегуларних миграција. **Усклађивање са одговарајућим деловима правних тековина, тачније Директивом 2009/50/ЕЗ, Директивом 2011/98/ЕУ, Директивом 2003/86/ЕЗ, Директивом 2003/109/ЕЗ, Директивом 2011/51/ЕЗ, Директивом 2005/71/ЕЗ, Директивом 2004/114/ЕЗ, Директивом 2014/36/ЕУ, 2014/66/ЕУ, Директивом 81/2004/ЕЗ, Директивом 2002/90/ЕЗ, Директивом 2004/82/ЕЗ, Директивом 2008/115/ЕЗ, Оквирном одлуком 2002/946/ПУП, Директивом 2009/52/ЕЗ, биће у областима:** одобравање привременог боравка држављанима трећих земаља у циљу спајања породице; одобравање сталног боравка држављанима трећих земаља; одобравање привременог

боравка држављанима трећих земаља у сврху студирања, размене ученика, стручно усавршавање или волонтерски рад, као и научно-истраживачки рад; враћање странаца који илегално бораве - који дефинише илегални улазак, транзит и боравак; јачање кривичног оквира за спречавање омогућавања неовлашћеног уласка, транзита и боравак; издавање боравишне дозволе држављанима трећих земаља који су жртве трговине људима или су били предмет илегалних миграција и који сарађују са надлежним органом.

Такође, Република Србија спроводи активности у циљу усклађивања одредби националног законодавства са одредбама директива које регулишу санкције против послодаваца који запошљавају странце који илегално бораве; издавање Плаве карте - јединствене дозволе за боравак и рад за држављане трећих земаља; давање хуманитарне боравишне дозволе за ирегуларне мигранте који су учесници у процесу пред државним органом.

У циљу потпуног усклађивања са Директивом 2002/90/ЕС у националном законодавству биће предвиђено искључење елемента стицања материјалне добити из кривичног дела омогућавања илегалног преласка државне границе и незаконитог транзита, тј. само намера да се помогне лицу у илегалном преласку или транзиту треба посматрати као основ за постојање овог кривичног дела.

У циљу потпуне имплементације усклађеног законодавства Република Србија ће наставити са јачањем административних и институционалних капацитета и обезбедиће техничку подршку.

Република Србија ће урадити анализу постојећих смештајних капацитета Прихватилишта за странце и уколико буде постојала потреба предузеће мере у циљу проширења истих.

Кроз твининг пројекат – Реформа полиције и управљање миграцијама (ИПА 2012) измениће се Закон о странцима у току 2016. године и извршиће се делимична хармонизација националног законодавства из ове области са директивама ЕУ које се односе на област законитих и ирегуларних миграција.

Такође је планирано да се у наведеном периоду, након измене закона, обави анализа са препорукама о потребама за обукама и капацитетима полицајаца и других запослених у државним институцијама који су укључени у области легалних миграција (правна процена, потреба за обукама, административни капацитети, опрема и информатичка инфраструктура) како би се спровеле мере тако да Република Србија буде спремна да на одговарајући начин усвоји правне тековине ЕУ које је спровела у облику новог законодавства везаног за легалне и ирегуларне миграције.

Кроз наведени пројекат реализована је и компонента набавке опреме и спроведене су активности усмерене на стварање Централне базе података за странце што у пракси значи

бољу комуникацију и размену података између Министарства унутрашњих послова, Министарства спољних послова и Националне службе за запошљавање. То ће учинити поступак издавања виза ефикаснијим и допринети много бољој координацији и размени података у процесу издавања боравишне и радне дозволе.

Република Србија ће унапредити сарадњу у поступцима враћања особа. (укључујући и Косово *).

Република Србија ће обезбедити имплементацију Споразума о реадмисији које је закључила са ЕУ и исте ће спроводити у пуном обиму након пуноправног чланства у Европској унији.

Република Србија ће закључити Споразуме о реадмисији са Турском и Украјином, који ће бити у потпуности усаглашени са стандардима ЕУ. **Биће закључен и Протокол између Републике Србије и Републике Хрватске** за имплементацију споразума о реадмисији са ЕЗ.

У циљу унапређења рада и метода за ефикасну и квалитетну сарадњу на спровођењу реадмисије, наставиће се на обезбеђивању институционалних механизма и подизању капацитета, а посебно унапређењу капацитета кроз обуке службеника, као и унапређењу материјалних и техничких ресурса неопходних за испуњавање преузетих међународних обавеза.

Србија разуме да је препорука Европске уније да се постигне сличан аранжман са Косовом*. Ова мера ће бити даље разматрана у оквиру дијалога о нормализацији односа између Београда и Приштине.

2. Азил

Законодавни оквир у области азила је делимично усклађен са правним тековинама ЕУ које се односе на област азила.

Биће настављено са постепеним усклађивањем са правним тековинама и коначним резултатом потпуне хармонизације са директивама ЕУ, Директивом 2013/32 / ЕУ, 2011/95 / ЕЗ, Директивом 2001/55 /ЕС и Директивом 2013/33 /ЕС. Усклађивање Закона о азилу са одговарајућим деловима правних тековина ЕУ биће у следећим областима: омогућавање приступа процедурама за добијање азила у Србији у случају када сигурна трећа земља не дозвољава тражиоцу азила улазак на њену територију; чињеница да се завођење тражилаца азила тренутно не третира као захтев за азил; процена старости; утврђивање чина прогона; утврђивање основа за искључење; утврђивање "сигурне земље порекла", "прве земље азила", "сигурне треће земље", "неприхватљивог захтева" и

"граничних процедура", услов да се формално оконча поступак у случају имплицитног повлачења или поступка поништења; права корисника међународне заштите. Наведене активности се спроводе кроз твининг пројекат Подршка националном систему за азил у Републици Србији (ИПА 2013) који спроводи Комесаријат за избеглице и миграције у партнерству за Министарством унутрашњих послова. Коначан резултат овог пројекта ће бити измењен и допуњен Закон о азилу и ојачани капацитети за његово спровођење (обука за службенике на пословима спровођење поступка по поднетом захтеву за азил у Канцеларији за азил и обука за особље које је у директном или индиректном контакту са тражиоцима азила - гранична полиција, преводиоци).

Такође, Република Србија спроводи активности у циљу примене Уредбе (ЕС) бр. 2725/2000 и Уредбе Савета (ЕС) бр. 407/2002 о оснивању „EURODAC“ система за поређење отисака прстију и спровођења Уредба Савета (ЕС) бр. 604/2013 о увођењу критеријума и механизма за одређивање државе чланице одговорне за разматрање захтева за међународну заштиту који држављанин треће земље или лице без држављанства доставља у једној од држава чланица („Уредба из Даблина“).

Република Србија ће наставити са јачањем административних капацитета са циљем ефикасне имплементације нових законских решења тачније у погледу техника интервјуа, поступања са рањивим групама, анализа информација о земљама порекла као и обуке особља које је у директном или индиректном контакту са тражиоцима азила за поступање са наведеном категоријом лица.

Прерасподелом запослених у МУП-у Републике Србије биће попуњено 25 радних места, а 4 радна места за преводиоце биће попуњена запошљавањем нових службеника.

Две године пре приступања Европској Унији, предвиђено је предузимање активности у циљу имплементације одредаба Уредби „EURODAC“ и „DUBLIN“ и то 2725/2000 ЕС, 407/2002 ЕС и 604/2013 ЕС. Уз помоћ спољних експерата биће спроведена процена административних, информационо-комуникацијских капацитета, као и потреба за обуком како би се створили неопходни предуслови за размену електронских података у оквиру „EURODAC“ система и применила Уредба из Даблина. Такође, биће успостављени технички и материјални услови који би омогућили ефикасну примену услова предвиђених поменутиим Уредбама.

3. Визна политика

До краја 2018 године, извршиће се усклађивање са Уредбом бр. 539/2001 што подразумева закључивање нових билатералних споразума о укидању виза, или једнострану одлуку Владе о укидању виза за државе са позитивне листе, односно поновно

успостављање визног режима са трећим земљама у односу на које постоји одступање везано за листу земаља којима је потребна виза за улазак у ЕУ. Такође, предузеће се активности на јачању административних и институционалних капацитета, као и обезбеђењу техничке и административне подршке неопходне за имплементацију усклађеног визног режима. У циљу правовременог предузимања наведених мера за усклађивање визне политике са ЕУ, Република Србија ће усвојити план хармонизације визног режима са визним режимом ЕУ.

У циљу усклађивања са Уредбом бр. 810/2009, Република Србија ће, до краја 2017. године, донети нови Закон о спољним пословима и нови Закон о странцима, као и подзаконска акта у области виза. Наведеним изменама обезбедиће се да странка буде обавештена о разлозима одбијања виза, уз могућност улагања жалбе против такве одлуке. У складу са препорукама ЕК, Република Србија ће наставити са смањењем броја **издатих виза на граници**. Везано за **Уредбу бр. 1683/1995**, Република Србија ће, до 2018. године, усагласити образац визе, ускладити техничку документацију обрасца виза, као и омогућити пријем поверљивих информација о безбедносним карактеристикама путних докумената и формату виза.

За пуну имплементацију визне политике, потребно је ојачати административне капацитете свих служби укључених у поступак издавања виза, а посебно у дипломатско-конзуларним представништвима у државама према којима ће бити уведен визни режим. У ту сврху биће потребно спровести додатно обучавање запослених који раде на пословима издавања виза.

У оквиру пројекта „**Реформа полиције и управљање миграцијама**“, Република Србија ће до краја 2017. године успоставити модел националног система за издавање виза у складу са праксом ЕУ и формирати централну базу података о странцима.

Везано за Уредбу бр. 512/2004, Република Србија ће до краја 2017. године, обезбедити технички предуслови за повезивање у Визни-информациони систем преосталих 9 дипломатско конзуларних представништава, као и свих граничних прелаза и полицијских управа.

4. Спољне границе и Шенген

Република Србија ће ускладити национално законодавство са Уредбом 562/2006/ЕС од 15.03.2006 Европског парламента и Савета, Уредбом ЕУ бр. 610/2013 Европског парламента и Савета од 26.06.2013 и Директивом Савета 2004/82/ЕС, Регулативом ЕУ 1052/2013 Европског парламента и Савета и Регулативом ЕУ 863/2007.

Република Србија ће унапредити заштиту спољних граница путем боље оперативне сарадње са суседним земљама за ефективно спречавање прелажења границе коришћењем алтернативних путева.

Република Србија ће усвојити Шенгенски Акциони план, укључујући низ неопходних законских измена српског законодавства потребног пре уласка у ЕУ и пре уласка у Шенген зону, као и потребна улагања у инфраструктуру и обуку.

Република Србија ће приликом израде Шенгенског акционог плана посебну пажњу обратити на:

- Израду свеобухватне анализе инфраструктуре и процеса поступања надлежних полицијских органа, органа правосуђа и органа за лиценцирање возила у вези са њиховим предлогом за приступ и коришћење Шенгенског информационог система (СИС), укључујући упите, израду, ажурирање и брисање упозорења у СИС-у. Ово такође укључује анализу извора информација за упозорења и додатне информације како би се осигурало да биро СИРЕНЕ може да испуни своју улогу у размени информација са другим државама чланицама у било ком тренутку;
- унапређење људских ресурса и обука, посебно када је реч о обуци граничне полиције и обуке по принципу концепта „тренинг тренера“;
- спровођење обуке за потребе граничне полиције која би била у складу са Фронтексовим наставним планом и програмом („ССС“);
- потребу да се изврши процена како би се утврдили кораци неопходни за придруживање ЕУРОСУР мрежи у будуће.

Република Србија ће до усвајања Шенгенског акционог плана радити на јачању својих капацитета у овој области у складу са Акционим планом за поглавље 24.

Република Србија ће у 2016. години ускладити своју националну ИБМ стратегију са концептом ИБМ заснованим на документима Савета ЕУ из 2006. године, бр. 13926/3/06 и бр. 15628/06.

У току 2016. године успоставиће се заједничке патроле са Румунијом и Хрватском (споразум са Хрватском је потписан, али се још увек не примењује) и отвориће се заједнички контакт центар са Румунијом.

Такође, у току 2016. године спровешће се запречавање потенцијалних илегалних прелаза тачније алтернативних путних правцима на државној граници са Црном Гором и Босном и Херцеговином

Република Србија ће такође у току 2016. године развити План превенције коруптивног понашања за граничну полицију, царинску службу, Ветеринарску управу и Фитосанитарну инспекцију, укључујући и механизме за праћење и вредновање на основу процене ризика од корупције као и план заједничких мера за спречавање корупције запослених у свим релевантним институцијама укљученим у ИУГ, укључујући и механизам за праћење имплементације плана. Такође, у току 2016. године потписаће се меморандум о разумевању и формираће се заједнички истражни тимови Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва и Управе царина за борбу против корупције на граници. На основу процене потреба, израдиће се план и програм и спровести заједничке обуке у области сузбијања свих облика коруптивног понашања.

Република Србија ће у току 2016. године израдити и план интегритета граничне полиције у сарадњи са Националном агенцијом за борбу против корупције и на основу њене методологије укључујући и механизам за праћење и вредновање.

Република Србија ће непрестано јачати административне, институционалне и ИТ капацитете у циљу потпуне имплементације правних тековина ЕУ у овој области.

5. Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима

У циљу директне примене Уредбе (ЕЗ) бр. 593/2008 Европског парламента и Савета од 17. јуна 2008 о праву које се примењује на уговорне обавезе (Рим I) и Уредбе (ЕЗ) бр. 864/2007 Европског парламента и Савета од 11. јула 2007. о праву које се примењује на вануговорне обавезе („Рим II”), Република Србија ће прилагодити законодавни оквир до краја 2018. године, а у складу са препорукама анализе процене утицаја.

Када је реч о директној примени Уредбе 1393/2007 о достављању у земљама чланицама судских и вансудских докумената у грађанским и трговинским поступцима и Уредбе 1206/2001 о сарадњи између судова држава чланица код прибављања доказа у грађанским и трговинским стварима, Република Србија ће изменити Закон о уређењу судова, Закон о парничном поступку и Судски пословник до краја 2018. године, у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

У циљу директне примене Уредбе 805/2004 о увођењу европског извршног налога за неспорна потраживања, Уредбе 1896/2006 којом се утврђује поступак за издавање европског платног налога и Уредбе 861/2007 о увођењу европског поступка за спорове мале вредности, Република Србија ће изменити до краја 2018. године Закон о парничном поступку, Закона о извршењу и обезбеђењу и Закона о уређењу судова, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

Када је реч о директној примени Уредбе 1346/2000 о поступцима у случају инсолвентности, Република Србија ће изменити до краја 2018. године Закон о стечају, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

У циљу директне примене Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 2201/2003 од 27. новембра 2003. о надлежности, признању и извршењу судских одлука у брачним споровима и у стварима повезаним с родитељском одговорношћу, којом се ставља изван снаге Уредба (ЕЗ) бр. 1347/2000, Уредбе Савета (ЕУ) бр. 1259/2010 од 20. децембра 2010. о спровођењу појачане сарадње у области права применљивог на развод брака и законско раздвајање и Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 4/2009 од 18. децембра 2008. о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу судских одлука те сарадњи у стварима које се односе на обавезу издржавања Република Србија ће прилагодити законодавни оквир до краја 2018. године, а у складу са препорукама анализе процене утицаја.

Када је реч о директној примени Уредбе (ЕУ) бр. 650/2012 Европског парламента и Савета од 4. јула 2012. о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и прихватању и извршењу јавних исправа у наследним стварима и о успостављању Европске потврде о наслеђивању, Република Србија ће прилагодити законодавни оквир до краја 2018. године, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

У циљу усклађивања у делу везаном за европски налог за хапшење и изручење, Република Србија ће изменити одговарајуће законодавство до краја 2018. године, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

Што се тиче потпуног усклађивања у делу везаном за начела узајамног признања са Оквирном одлуком Савета 2008/909/ПУП од 27. новембра 2008. о примени начела узајамног признања пресуда у кривичним предметима којима се изричу казне затвора или мере које укључују лишење слободе с циљем њиховог извршења у Европској унији, Оквирном одлуком Савета 2008/947/ПУП од 27. новембра 2008. о примени начела узајамног признања за пресуде и пробацијских одлука с циљем надзора пробацијских мера и алтернативних санкција и није услађена са Оквирном одлуком Савета 2009/829/ПУП од 23. октобра 2009. о примени начела узајамног признања одлука о мерама надзора међу државама чланицама Европске уније као алтернативе привременом притвору, Република Србија ће прилагодити законодавни оквир до краја 2018. године, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

У циљу усклађивања са Оквирном одлуком 2005/214/ПУП о примени принципа узајамног признања новчаних казни, Република Србија ће прилагодити законодавни оквир до краја 2018. године, а у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

У делу правних тековина везаних за казнене евиденције, **Република Србија ће се изменама Кривичног законика у потпуности ускладити са Оквирном одлуком 2009/315/ПУП** о организацији и садржају размене информација из казnenих евиденција између држава чланица до краја 2018. године. **У циљу примене Одлуке 2009/316/ПУП** о успостављању Европског информационог система казнене евиденције, **Република Србија ће успоставити електронску казнену евиденцију до краја 2018. године.**

Република Србија ће уласком у ЕУ приступити Конвенцији о међународној правној помоћи у кривичним стварима између држава чланица Европске уније (МЈА 2000) и њених протокола.

У циљу потпуног усклађивања законодавства са Оквирном одлуком Савета од 13. јуна 2002. о заједничким истражним тимовима (2002/465/ПУП), Република Србија ће изменити одговарајуће законодавство до краја 2018. године, у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

Када је реч о правним тековинама у области дисквалификације у вожњи, Република Србија ће директно применити Регулативу (Уредбу) ЕУ 2016/95 Европског Парламента и Савета, од 20. јануара 2016. године који замењује досадашње правне тековине Европске уније у области полицијске и правосудне сарадње и кривичним стварима, након уласка у ЕУ.

У циљу транспонованања у правни поредак Републике Србије **Директиве 2012/29/ЕУ** Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. **о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела те о замени Оквирне одлуке Савета 2001/220/ПУП, Република Србија ће изменити одговарајуће законодавство до краја 2018. године,** а у складу са анализом процене утицаја.

По питању унапређења сарадње и закључења споразума са ЕВРОЦАСТ-ом, **Република Србија ће усвојити нови Закон о заштити података о личности у 2016. години.** Како би се након закључења споразума могао послати официр за везу, Република Србија ће донети потребне прописе везане за критеријуме и процедуре за избор официра за везу, као и уредити његова права и обавезе. Предузеће се све мере да се омогући комуникација официра за везу у средишту ЕВРОЦАСТ -а.

Поред законодавног усклађивања, у циљу припрема за пуну примену уредби ЕУ даном ступања у чланство, Република Србија ће ојачати своје административне капацитете, адекватним планирањем и кадровским попуњавањем судова и тужилаштава до краја 2017. године, у складу са препорукама из анализе процене утицаја.

Република Србија ће до приступања ЕУ идентификовати неопходан број „контакт тачака“ у судовима и тужилаштвима које ће завршити свеобухватни програм обуке о правним тековинама ЕУ и на тај начин постепено припремити судове и тужилаштва на директну комуникацију са судовима и тужилаштвима у ЕУ. Правосудна академија ће у сарадњи са свим релевантним институцијама, након припремљене анализе процене утицаја, припремити унапређени курикулум за обуке у области правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима до краја 2017. године.

6. Полицијска сарадња и борба против организованог криминала

6.1. Полицијска сарадња

Са циљем поступног усклађивања са **Шведском иницијативом и Прумском одлуком** Република Србија ће унапредити кадровске и оперативне капацитете како би полицијски службеници могли да користе различите информационе алате у свом раду у циљу ефикаснијег поступања по захтевима за примљених различитим каналима полицијске сарадње – (мрежна апликација за безбедну размену информација – ЕВРОПОЛ, СИРЕНЕ – Шенгенски информациони систем (СИС 2), поступак размене у случају да се ради о предметима из области Прумске конвенције о сарадњи (одговор након поготка), систем „И-Линк“ ИНТЕРПОЛ-а. У циљу испуњавања стандарда и потпуног усклађивања, спровешће се активности на изради Упутства за међународну оперативну полицијску сарадњу и дефинисати СИЕНА линк ЕВРОПОЛ-а као примарни канал за комуникацију сходно Шведској иницијативи, усвојити стандардни формати за захтеве у оквиру међународне полицијске сарадње и дефинисати оперативне процедуре за размену података на основу различитих инструмената ЕУ за полицијску сарадњу. На националном нивоу израдиће се анализа тренутног стања како би се СПОЦ-у омогућила правовремена размена података и приступ свим потребним базама на националном нивоу (принцип Data availability/Accessibility/Reciprocity). У склопу ове активности, неопходно је успостављање 24/7 контакт тачке у Управи царина и Тужилаштву.

У циљу потпуног усклађивања са **Прумском одлуком до 2019. године**, Република Србија ће успоставити систем ДНК-а, донети нови Закон о ДНК-а регистру и одговарајуће подзаконске акте, допунити Закон о полицији и Законик о кривичном поступку, развити постојећи систем за отиске прстију, успоставити потребну ИТ структуру ради успостављања конекција, и ојачати административне капацитете.

У циљу потпуног усклађивања са **Прумском одлуком** Република Србија ће примењивати стандарде у погледу заштите података о личности и тајности података, израдити процедуре у области међународне оперативне полицијске сарадње и имплементирати најновије ИТ инструменте у погледу коришћења база података. Интезивираће сарадњу са ЕВРОПОЛ-ом на основу **Оперативног споразума са ЕВРОПОЛ-ом**. Препозната је

потреба за успостављањем **бироа СИРЕНЕ-а**. Србија ће послати **официра за везу у седиште ЕВРОПОЛ-а у Хагу 2016. године**. Упоредо са наведеним активностима, Република Србија ће у континуитету радити на јачању административних, техничких и других капацитета, с циљем постизања одговарајућег степена спремности за преузимање и имплементацију свих обавеза које произилазе из нових аранжмана сарадње и у складу са очекиваним резултатима.

У току 2016. године Република Србија ће потписати споразум са ЦЕПОЛ-ом.

6.2 Борба против организованог криминала

Република Србија ће заједно са Црном Гором и БЈР Македонијом у склопу пројекта Мисије ОЕБС-а у Републици Србији (2014-2016) - „Јачање капацитета за стртешку анализу и стратешке процене у Управама криминалистичких полиција Републике Србије, Црне Горе и БЈР Македоније. у 2016. години, израдити **Регионалну процену претње од тешког и организованог криминала „СОСТА“**.

Успостављање **ИЛП** спроводи се кроз пројекат полиција Србије и Шведске под називом "Развој модела Intelligence Led Policing у МУП-у Србије. У циљу имплементације ефективног, ефикасног и економичног модела ИЛП, Министарство унутрашњих послова спровешће следеће активности: током 2017. године обједињавање јединица које обављају криминалистичко обавештајне послове; успостављање модела ИЛП на сва три нивоа (национални, регионални и локални), закључно са 2017. годином; формирање групе за руковођење и управљање на стратешком и оперативном нивоу, закључно са 2017. годином; током 2016. године прецизније уређење нормативног оквира; надоградња и интеграција постојећих база података, закључно са 2018. годином; стварање одрживих система обуке, у свим областима релевантним за ИЛП, закључно са 2017. годином; те развој стандарда и процедура; развој капацитета за израду стратешких и оперативних процена и планова и доношења одлука на основу обавештајних података.

Република Србија ће до краја 2017. године успоставити **криминалистичко обавештајни систем (КОС)** и безбедну платформу за комуникацију између органа за спровођење закона, кроз израду адекватног правног оквира за електронску размену података између надлежних државних органа и успостављање техничких услова у оквиру Министарства унутрашњих послова и других релевантних институција, као и успостављањем система обуке људских ресурса и стручног образовања.

Министарство правде Републике Србије ће, у сарадњи са другим институцијама, до краја 2017. године успоставити и обезбедити примену методологије сакупљања, праћења и извештавања о кривичним делима организованог криминала и корупције (евиденције-„track record“) у свим институцијама које су задужене за борбу против организованог криминала и корупције.

Република Србија спроводи анализу улоге и праксе служби безбедности и полиције у спровођењу посебних истражних радњи у фази кривичне истраге, на основу које ће Биро за координацију рада служби безбедности закључно са фебруаром 2016. године израдити одређене препоруке. Такође, Канцеларија Савета ће у другом кварталу 2016. године организовати ТАИЕХ радионицу у вези са најбољом праксом примене посебних истражних радњи у фази кривичне истраге.

Анализа организације, структуре, капацитета и овлашћења државних органа у борби против организованог криминала и корупције у сврху постизања ефикасности и јачања независности свих релевантних институција урађена је у децембру 2015. године, као предуслов за доношење Закона о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала и корупције

Република Србија ће у 2016. години изменити Кривични законик, Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривична дела. Такође, Република Србија ће предузети све одговарајуће мере у циљу јачања административних и институционалних капацитета ради ефикасне борбе против организованог криминала, са посебним освртом на економски и финансијски криминал.

Република Србија ће 2016. године изменити **Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма**, који ће бити усклађен са новим препорукама ФАТФ, са Директивом 2015/849/ПУП.

Република Србија ће такође 2016. године изменити и допунити **Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела** који ће бити у потпуности усклађен са Одлуком Савета 2007/845/ПУП о сарадњи између органа за одузимање и управљање имовином проистекле из кривичног дела држава чланица на пољу праћења и проналажења имовине проистекле из кривичног дела и Директивом 2014/42/ЕУ Европског парламента о замрзавању и одузимању предмета и имовинске користи остварене кривичним делима у ЕУ од 3. априла 2014. године. **Канцларија АРО** биће основана у оквиру Министарства унутрашњих послова у току 2017. године.

Јединица за финансијске истраге и Дирекција за управљање одузетом имовином ће у будућем периоду бити усмерени ка јачању својих административних, материјалних и кадровских капацитета.

Република Србија ће у 2016. години усвојити Националну стратегију превенције и сузбијање трговине људима, посебно женама и децом и заштиту жртава у Републици Србији са пратећим Акционим планом. Такође, у току 2016. године у оквиру Министарства унутрашњих послова, биће именован Национални координатор за борбу против трговине људима. Поред тога, у току 2019. године биће успостављена Национална

канцеларија известиоца. Република Србија ће ратификовати Европску конвенцију о компезацији жртвама насилних кривичних дела.

Република Србија ће до краја 2018. године изменити Кривични законик, Законик о кривичном поступку, Закон о полицији, Закон о странцима, Закона о социјалној заштити, Закон о бесплатној правној помоћи, Закон о здравственој заштити чиме ће се постићи потпуна усклађеност са Директивом 2011/36/ЕУ, Директивом 2004/81/ЕЦ, Директивом 2012//29/ЕУ, укључујући и "Амбер аларм".

Република Србија ће до 2018. године изменити Кривични законик, Закон о организацији и надлежности органа у борби против високотехнолошког криминала и постићи потпуну усклађеност са Директивом 2013/40/ЕУ и Директивом 2011/93/ЕУ у вези **борбе против сексуалне злоупотребе и сексуалног искоришћавања деце и дечије порнографије**. Капацитети **Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала** биће ојачани до 2018. године проширењем систематизације за два заменика јавних тужилаца, два помоћника тужилаштва и три члана административног особља уз обезбеђење адекватних материјално-техничких услова.

Министарство унутрашњих послова ће до 2018. године успоставити **Одсек за истраге злоупотреба кредитних картица, електронске трговине и електронског банкарства и Одсек за сузбијање нелегалног и штетног садржаја на интернету**. Такође, јачање капацитета Посебног тужилаштва за борбу против високо-технолошког криминала, Специјалне полицијске јединице за високотехнолошки криминал, судова и других релевантних институција биће спроведено кроз **специјализоване обуке**.

Републичко јавно тужилаштво ће у 2016. години потписати **споразуме о сарадњи** између државних органа и институција цивилног друштва у борби против високотехнолошког криминала.

Република Србија ће у 2016. години донети нову **Стратегију малог и лаког оружја** са припадајућим **Акционим планом**. У циљу усклађивања са Директивом 477/91 и Директивом 51/08, измениће се **Закон о оружју и муницији** до краја 2018.

Република ће ојачати систем заштите сведока повећањем броја извршилаца у **Јединици за заштиту** Министарства унутрашњих послова и развити и мрежу служби за подршку оштећеним лицима/ сведоцима у 2018. години.

У циљу потпуног усклађивања законодавног оквира са директивом 2012/29/ЕУ Републичко јавно тужилаштво ће у 2016. години предложити измену законодавства које се односи на промену идентитета.

7. Борба против тероризма

У циљу имплементације **Одлуке 2005/671/ПУП о размени информација и сарадњи у вези са кривичним делима тероризма**, Србија ће одредити надлежно тело за сарадњу и размену информација са Еуроцастом у борби против тероризма.

У циљу транспозиције **Директиве 2008/114/ЕЦ по питању идентификације и обележавања Европске критичне инфраструктуре**, Србија ће до 2017. године, донети одговарајући законодавни оквир којом ће усвојити дефиницију критичне инфраструктуре, дефинисати заједничке показатеље, и на основу тога идентификовати предмет националне и европске критичне инфраструктуре, као и систем за безбедну размену информација.

Република Србија ће до јуна 2016. године, усвојити нову стратегију и акциони план за спречавање и борбу против тероризма који ће бити базирани на моделу „спречити, заштитити, пратити, одговорити“, укључујући и тему страних терористичких бораца, радикализацију и превенцију. Наведеним ће се остварити потпуна усклађеност са **Стратегијом ЕУ у борби против тероризма (14469/4/05 РЕВ 4)**.

У циљу потпуног усклађивања са стандардима ЕУ, Србија ће усвојити Измене и допуне Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела којим ће српско законодавство у овој области у потпуности бити усклађено са **Директивом ЕУ 2014/42 о замрзавању и одузимању предмета и имовинске користи проистекле из кривичних дела**.

Специјализоване службе наставиће да предузимају активности на јачању, осавремењавању и професионализацији административних капацитета за борбу против тероризма кроз похађање специјалистичких обука, примену најбоље европске праксе и међународну сарадњу.

8. Борба против дрога

Србија ће наставити са спровођењем активности у законодавном и институционалном оквиру у циљу побољшања резултата у борби против дрога, како у превентивном тако и у репресивном смислу.

У циљу спровођења **Одлуке Савета 2005/387/ПУП о размени информација**, процени ризика и контроли нових психоактивних супстанци Србија ће у другом кварталу 2016 године изменити Закон о психоактивним контролисаним супстанцама. **Србија ће у**

складу са Одлуком 2001/419/ПУП о слању узорка контролисаних супстанци извршити измену и допуну Закона о супстанцама које се користе за илегалну производњу опојних дрога и психотропних супстанци до краја 2016 године. Потпуна примена препоруке Савета у вези са смерницама за узимање узорака из заплете дрoге предвиђена је у новој Стратегији за сузбијање наркоманије (2014-2021).

У погледу институционалног оквира, Србија ће наставити јачати капацитете новоуспостављених институција (Канцеларија за дроге, Национални центар за праћење дрога, Систем за рано упозоравање и Службе за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика). У Канцеларији за дроге донеће се систематизација и опис радних места и вршиће се континуирано попуњавање кадрова од првог квартала 2016 године. Национални центар за праћење дрога биће успостављен у оквиру Министарства здравља које ће потписати меморандум о сарадњи са свим институцијама које су учествовале у пројектима које је финансирала ЕУ из ове области, а у циљу подршке и одрживости реализације активности.

Постојећи Национални систем за информисање о дрогама биће унапређен у 2016. години, на начин да се унапреде индикатори у складу са протоколима Европског центра за мониторинг дрога и зависност од дрога (ЕМЦДДА).

Систем за рано упозоравање на нове психоактивне супстанце за прикупљање, управљање и размену информација између органа надлежних за борбу против наркотика, биће успостављен кроз измене Закона о психоактивним контролисаним супстанцама у сарадњи са ЕМЦДДА. Министарство унутрашњих послова континуирано ће попуњавати капацитете Службе за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика. У циљу јачања регионалне и међународне сарадње, кроз активности са међународним организацијама (ЕМЦДДА, УНОДЦ, СЕЛЕЦ) Србија ће јачати административне капацитете надлежних служби.

Република Србија ће наставити да јача финансијске и административне капацитете Националног мониторинг центра за дроге (контакт тачке за сарадњу са ЕМЦДДА) у Министарству здравља у циљу успостављања пуне сарадње са ЕМЦДДА.

Србија ће изменити Закон о психоактивним контролисаним супстанцама и Уредбу о уништењу психоактивних контролисаних супстанци до краја 2016 године, како би створили услове за систематско уништење психоактивних контролисаних супстанци.

9. Царинска сарадња

Србија ће изменити ИТ Стратегију 2011 – 2020 и спровести обуке до краја 2017. године, чиме ће се омогућити припрема за коришћење АФИС апликације везано за примену **Одлуке 2009/917/ЈХА** о употреби информационих технологија у царинске сврхе. Управа царина поседује неопходну ИТ инфраструктуру и особље.

Србија ће до краја 2017. године изменити Законик о кривичном поступку и донети Закон о царинској служби, како би се проширила овлашћења царинских службеника, посебно овлашћење да се уђе на посед без налога. Планирано је да 20 царинских службеника буду, кроз обуке, оспособљени за улазак на посед без налога и за заједничке специјалне истражне тимове.

Србија ће усвојити нову ИБМ Стратегију и Акциони план за њено спровођење што ће омогућити бољу размену података и сарадњу служби на граници. Детаљније о ИБМ Стратегији може се наћи у потпоглављу Спољне границе и Шенген.

Након пријема у ЕУ, Србија ће ратификовати и примењивати Конвенцију Напуљ II. У припремама за имплементацију, Србија ће донети одговарајући план обуке до краја 2017. године коју ће похађати царински и полицијски службеници.

10. Фалсификовање евра

У циљу усклађивања законодавног и институционалног оквира са правном тековином Европске Уније у области фалсификовања новца, **до краја 2016. године Република Србија ће приступити Међународној Конвенцији о фалсификовању новца из 1929. године.** Усклађивање са тачком 12. Директиве број СОМ 2014/62 предвиђена је изменама Кривичног законика и то у делу који се односи на члан 223 – “Фалсификовање новца” којом ће бити предвиђено да и новац који још није у оптицају, а који је од надлежних органа означен као новац, може бити фалсификован. Измена Кривичног законика биће извршена **2016. године.**

До краја марта месеца 2016. године, а након посете некој од земаља чланица ЕУ са најбољом праксом у области НЦО у Републици Србији **биће оформљена Централна национална канцеларија.**

Република Србија ће до краја 2016. године потписати радне договоре о приступању Европол-овој “SOYA” кључној тачки која се односи на фалсификовање еура.

Наставиће се континуирани рад на јачању кадровских капацитета на сузбијању фалсификованих евра кроз организацију радионица и других видова стручног усавшавања.

IV ПРИХВАТАЊЕ ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕУ

Република Србија прихвата правне тековине ЕУ у поглављу 24 - Правда, слобода, безбедност и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 01. јануар 2016. године.

Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након подношења ове преговарачке позиције, до ступања у чланство у ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не очекује да ће даном ступања у чланство у ЕУ истовремено ући и у Шенгенски простор, односно да ће чланством у ЕУ бити прикључена на систем "СИС II". Кроз усвајање и имплементацију националног шенгенског акционог плана, биће пројектован и временски период за приступање шенгенском простору.

Република Србија је свесна финансијског терета који проистиче из обавеза у овом поглављу и спремна је да предузме ове обавезе.